

Programma

Iesniedz?js: Progres?vie valde (Progres?vie biedri)

Nosaukums: Programma Saeimai 2026

Motion text

1 Ekonomikas programma

1. Ekonomikas attīstība un enerģētika

1. Noteiksim skaidru jaudu ģenerācijas portfeļa struktūru, tai skaitā bāzes jaudu. Atbalstām dziļāku NordPool integrāciju.
2. Investīcijas prioritāri virzīsim pārvades un sadales projektiem, lai sekmētu atbilstošu infrastruktūru saražotās enerģijas efektīvai izmantošanai.
3. Noteiksim atjaunīgās enerģijas tehnoloģijas, militāro industriju un kokrūpniecību kā prioritāros sektorus zaļās enerģijas izmantošanai.
4. Šo sektoru attīstībai piedāvāsim ilgtermiņa elektroenerģijas līgumus un attīstīsim industriālos parkus ar garantētu pieslēgumu un izbūvētu infrastruktūru.
5. Lai pāatrinātu mājokļu energoefektivitātes mērķu sasniegšanu, mainīsim finanšu instrumentu struktūru. Izmantojot sociālā klimata fonda līdzekļus, palielināsim pieejamo grantu daļu, lai palīdzētu tieši mazaizsargātām mājtsaimniecībām.
6. Profesionalizēsim mājokļu renovācijas projektu vadību, nodrošinot

19 speciālistus, kas mērķtiecīgi organizē un sadarbojas ar māju
20 biedrībām projektu īstenošanā.

21 7. Atbalstīsim energoneatkarību transporta sektorā, organizējot
22 autotransportu pēc pieprasījuma attālākos Latvijas reģionos un
23 piešķirot finansējumu sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu
24 sniedzējiem mazemisiju vai bezemisiju transporta līdzekļa iegādei.

25 8. Ieguldīsim līdzekļus uzlādes infrastruktūras izbūvē, lai ikviens
26 iedzīvotājs Latvijā var ērti pārvietoties ar mazemisiju vai
27 bezemisiju transporta līdzekli.

28 9. Atbalstām pilnīgu importa/eksporta pārtraukšanu ar Krieviju un
29 Baltkrieviju.

30 2. Valsts atbalsta programmas attīstībai

31 2.1 Valsts atbalsta programmas (grantu, aizdevumu, atlaides) jāveido
32 mērķtiecīgi, atbalstot uzņēmumus, kuri spēj uzrādīt:

33 a.augstu pievienoto vērtību uz vienu darbinieku;

34 b.būtisku eksporta intensitāti apgrozījumā;

35 c.nozīmīgus ieguldījumus pētniecībā un attīstībā.

36 2.2 Vienlaikus, uzņēmumiem, kas saņem nozīmīgu finansiālu atbalstu no valsts
37 puses ir jāsekmē energoneatkarības mērķu sasniegšana, uzlabojot
38 energoefektivitāti, veicinot elektrifikāciju vai mazinot emisijas citos veidos.

39 2.3 Ieviesīsim īpašu atbalsta programmu jaunuzņēmumiem – grantu vai atvieglotā
40 aizdevuma tipa instrumentu agrīnas stadijas tehnoloģiju komandām.

41 2.4 Ieviesīsim jaunas atbalsta programmas, piemēram, ALTUM aizdevumus bez
42 mantiskas ķīlas, atmaksājamus piecu gadu laikā no uzņēmuma peļņas saskaņā ar
43 *revenue-based financing* principiem.

44 2.5 Ieviesīsim *fast-track* atļaujas – prioritārajās nozarēs strādājošajiem
45 perspektīvajiem uzņēmumiem būs prioritāte atļauju un saskaņojumu saņemšanā,
46 nosakot, ka visas nepieciešamās atļaujas tie varēs saņemt 30 dienu laikā

47 2.6 Perspektīvajiem uzņēmumiem LIAA sniegs mērķētu un individuālu atbalstu
48 eksporta paplašināšanai: pārstāvniecību atvēršanai, nepieciešamo atļauju un
49 sertifikātu saņemšanai, mārketingam.

50 2.7 Atjaunosim LIAA inovāciju vaučeru programmu, to būtiski reformējot.
51 Piešķirsim mazāk, bet lielākus vaučerus vērienīgākiem un izaicinošākiem
52 projektiem, sedzot 70% no projekta izmaksām ar 30% uzņēmuma līdzfinansējumu,
53 tādējādi izslēdzot, ka nauda tiek "apgūta" bez komerciāla pamatojuma.

54 3. Nodarbinātības politika ekonomikā

55 3.1 Pāriesim no minimālās sociālo iemaksu bāzes uz proporcionālām iemaksām
56 sociālajā budžetā, lai sekmētu kopējo nodarbinātības līmeni un mazinātu ēnu
57 ekonomiku.

58 3.2 Noteiksim valsts līdzfinansētas noteiktām sociālā un nabadzības riska grupām,
59 lai nodrošinātu ekonomisko drošību ilgtermiņā.

60 3.3 Atbalstīsim izmaiņas darbinieku tiesību regulējumā konsultācijās ar Latvijas
61 Brīvo arodbiedrību savienību.

62 3.4 Lai sekmētu nodarbinātības līmeni, noteiksim, ka, ja abas puses vienojas,
63 darba līgums var tikt noslēgts angļu valodā, bet jebkādas nepieciešamības
64 gadījumā darba devējam ir pienākums nodrošināt noslēgtā darba līguma tulkojumu
65 valsts valodā.

66 3.5 Noteiktās publiskā sektora iestādēs, ieviesīsim pilotprojektu saīsinātai un
67 elastīgākai darba nedēļai, izvērtējot labbūtības un produktivitātes rādītājus.
68 Atbalstīsim līdzīgas iniciatīvas arī privātajā sektorā.

69 3.6 Noteiksim trīs dienu attaisnotu prombūtni darbiniekiem, kas pamet
70 vardarbīgas attiecības.

71 4. Birokrātijas samazināšana

72 4.1 Sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienestu, pielāgosim pārbaužu intensitāti
73 iepriekšējai uzņēmumu likumpaklausībai – jo labāk uzņēmums pilda likumu, jo
74 mazāk pārbaužu un ātrāka pakalpojumu saņemšana.

75 4.2 LIAA darbības efektivitātes vērtēšanā iekļausim atbalstīto uzņēmumu
76 sasniegtos rezultātus. Pārskatīsim atskaitīšanos LIAA projektos, kur vien

77 iespējams, izslēdzot dublēšanos, vienkāršojot vai likvidējot nevajadzīgos
78 procesus, tādējādi samazinot birokrātiju.

79 5. Atbalsts ģimenes lauku saimniecībām

80 5.1 Pārdefinēsim lauksaimniecības subsīdiju mērķi –nevis maksimizēt lielo tirgus
81 spēlētāju peļņu, bet veicināt Latvijas lauku apdzīvotību, ilgspējīgu
82 saimniekošanu un inovācijas lauksaimniecības jomā.

83 5.2 Pieeju ES un valsts subsīdijām stingri saistīsim ar noteiktiem
84 sasniedzamajiem rezultātiem: augsnes kvalitātes uzlabošanās, CO2 piesaiste,
85 ražība uz kvadrātmetru, kā arī minerālmēslojuma, pesticīdu un insekticīdu
86 izmantošanas ierobežojumiem.

87 6. Pieejams transports un mobilitāte

88 6.1 Mobilitātes plānošanā konsekventi ievērosim mobilitātes piramīdu,
89 prioritizējot gājējus un velobraucējus, attīstot drošu un kvalitatīvu
90 infrastruktūru, kā arī ieviešot 15 minūšu pilsētas principus ne tikai
91 galvaspilsētā, bet arī reģionu centros.

92 6.2 Satiksmes drošībai noteiksim kā galveno prioritāti, pilnībā ieviešot “Vision
93 Zero” principus, ar mērķi novērst bojāgājušos un smagi ievainotos uz ceļiem gan
94 apdzīvotās vietās, gan ārpus tām.

95 6.3 Uzlabosim sabiedriskā transporta pieejamību cilvēkiem ar funkcionāliem
96 traucējumiem, ieviešot universālā dizaina principus visā sabiedriskā transporta
97 infrastruktūrā.

98 6.4 Vilcienu grafikus saskaņosim ar reģionālo autobusu satiksmi,
99 veloinfrastruktūru pie stacijām un Park & Ride iespējām.

100 7. Stratēģiskais atbalsts Latgalei

101 7.1 Izmantosim *EastInvest* fondu, lai atbalstītu Latgales pašvaldību investīcijas
102 sabiedriskā transporta infrastruktūrā.

103 7.2 Izveidosim Eiropas fondu Latgales biroju, kurā atalgojumu saistīsim ar
104 īstenotajiem projektiem, lai veicinātu Eiropas fondu līdzekļu izmantošanu
105 Latgales attīstībai. Par vienu no tā uzdevumiem noteiksim publiskas
106 standartizētu projektu pieteikumu datubāzes izveidošanu tipiskākajiem Latgales

107 projektiem: lauku tūrisma attīstība, pārtikas pārstrādes iekārtu iegāde, ēku
108 energoefektivitātes uzlabošana, gājēju un veloinfrastruktūras attīstība.

109 7.3 Noteiksim kā vienu no LIAA pamatuzdevumiem identificēt un sniegt
110 personalizētu atbalstu augošiem uzņēmumiem Latgalē jaunu eksporta tirgu
111 apgūšanā, jaunu preču un pakalpojumu izstrādē, mārketingā un produktivitātes
112 celšanā.

113 7.4 Mobilitātes atbalstu Latgalē attiecināsim ne tikai uz bezdarbniekiem, kas
114 uzsāk darba attiecības, bet uz visiem darbiniekiem, kuru ienākumi gadā
115 nepārsniedz 12 tūkstošus eiro.

116

117

118 **1. Zaļa enerģija, aizsargāta vide, noturīgs klimats**

119 *Zaļa enerģija · Aizsargāta daba · Noturīgs klimāts · Sociāli taisnīga pāreja*

120 Segmenta preambula

121 *Zaļā politika nav tikai vides aizsardzība - tā ir ekonomikas, sabiedrības un*
122 *valsts nākotnes nodrošināšana. Klimāta krīze, dabas degradācija un resursu*
123 *izšķiešana rada tiešus draudus arī Latvijas drošībai un labklājībai. Progresīvie*
124 *iestājas par pāreju uz ekonomiku, kas respektē planētas robežas un cilvēka*
125 *tiesības uz veselīgu vidi gan pilsētās, gan laukos.*

126 *Latvijai jābūt klimatneitrālai un klimatnoturīgai valstij, ar pieejamu atjaunīgo*
127 *enerģiju, bez enerģētiskās nabadzības, noturīgai pret klimata pārmaiņu sekām, ar*
128 *niecīgu fosilo resursu pēdu.*

129 Sasniedzamie mērķrādītāji:

- 130 • DRN objekti un likmes atbilst vismaz tām aprēķināmām izmaksām, ko šo
131 piesārņojošo vielu emisijas rada valstij (piemēram, 80–90 EUR/t nozarēm,
132 kas rada CO₂ emisijas, atbilstoši ES ETS tirgus cenai)

- 133 • DRN ieņēmumu novirzīšana vides un dabas aizsardzībai: 100% no DRN
134 ieņēmumiem - vides mērķu sasniegšanai, klimatneitralitātes un
135 klimatnoturības sasniegšanai, kompensācijām par saimnieciskās darbības
136 ierobežojumiem, investīcijām notekūdeņu attīrīšanai un ūdens kvalitātes
137 mērķu sasniegšanai.

- 138 • Lauksaimniecības atbalsts: 100% tiešmaksājumu saistīti ar vides
139 kritērijiem

- 140 • Bioloģiskās lauksaimniecības zemes platības: no 16% (2024. g.) līdz 25% no
141 lauksaimniecības zemju platības līdz 2030. g.

- 142 • Dabas aizsardzība: stingri aizsargātas dabas teritorijas vismaz 10% no
143 Latvijas teritorijas, dabai draudzīgi apsaimniekota vismaz 30%. Stingri
144 aizsargāta meža platība 17% no kopējās meža platības, vismaz 35%
145 apsaimniekoti dabai draudzīgi

- 146 • SEG emisijas: Latvija ir klimatneitrāla valsts, Latvijas meži uzkrāj CO₂

- 147 • Atjaunīgo energoresursu īpatsvars atbilstoši ES 2030. mērķiem

- 148 • Renovēto ēku īpatsvars % no kopējā daudzdzīvokļu fonda: ikgadējs pieaugums

Programma

Iesniedz?js: f (Progres?vie biedri)

Nosaukums: EP Programma

Motion text

1 Pasargāti

2 **Eiropa saskaras ar drošības apdraudējumu no Krievijas un ar lieliem**
3 **izaicinājumiem, kā klimata krīze, ekonomiskas grūtības un uzbrukumi**
4 **cilvēktiesībām un demokrātijai.** Laikā, kad mūs mēģina šķelt, atbilde ir
5 saliedētībā, sadarbībā un solidaritātē. Vienota Eiropa mūs pasargās.

- 6 • Latvijai jāuzņemas līderība, lai Eiropa būtu vienota savā aizsardzībā gan
7 fiziskajā, gan virtuālajā telpā un lai mums būtu tai nepieciešamās
8 militārās, kibernetiskās un komandspējas. Nepieciešama ciešāka ES
9 integrācija drošības jomā, piemēram, veicot kopīgus iepirkumus un
10 ieguldījumus un veidojot starpvalstu vienības. ES drošības attīstība
11 papildinās NATO.
- 12 • Šobrīd par mūsu visu drošību vislielāko upuri nes Ukraina. ES jāsniedz
13 Ukrainai viss nepieciešamais politiskais, militārais un humānais atbalsts.
14 ES jāiegulda klimatnoturīgas un atjaunīgā enerģijā balstītas Ukrainas
15 atjaunošanās.
- 16 • Strauji jāvirzās uz Ukrainas uzņemšanu ES. Jau no šī brīža jānodrošina
17 Ukrainas pakāpeniska integrācija, piemēram, plašāk iesaistot to ES
18 programmās, dodot piekļuvi mūsu tirgiem un piešķirot novērotāju vietas EP.

- Lai novērstu ES kaimiņvalstu nokļūšanu Krievijas ietekmes sfērā, svarīgi atbalstīt arī Moldovu un Rietumbalkānu valstis ceļā uz iestāšanos ES. Jāatbalsta demokratizācija Baltkrievijā.

Klimata krīze vairs nav tikai zinātnieku prognozes – mēs to redzam arī plūdos Jēkabpilī, sausumā, krusā un pieaugošās lauksaimniecības kompensācijās neiegūtās ražas dēļ. No bezdarbības cieš ekonomika, infrastruktūra un pašu cilvēki. Eiropai šim izaicinājumam jāstājas pretī kopā, jāpasargā iedzīvotāji no energonabadzības un jāsasniedz klimatneitralitāte līdz 2040. gadam.

- Mazināsim fosilo kurināmo dedzināšanu, pārtraucot gāzes importu no Krievijas, izslēdzot dabasgāzi no zaļās taksonomijas, pārejot uz atjaunīgajiem energoresursiem, siltinot ēkas un veidojot energosavienojumus starp valstīm.
- Jau tagad jāaizsargā iedzīvotāji no klimata krīzes sekām. Iestāsimies par ES fondu klimata krīzes un dabas katastrofu seku mazināšanas pasākumiem, kā arī par civilās aizsardzības un glābšanas dienestu stiprināšanu.

Prokremliskās Ungārijas valdības centieni bloķēt atbalstu Ukrainai ir kārtējais pierādījums, ka Eiropas uzbūvē ir nepieciešamas izmaiņas. ES paplašinoties, tās rīcībspēja, vienai dalībvalstij iebilstot pret kopīgu rīcību, kļūs aizvien svarīgāka. Eiropai jābūt vienotai, efektīvai, demokrātiskai, caurspīdīgai un jādod vairāk brīvības Eiropas Parlamentam.

- Vienbalsības princips ES Padomē nestrādā un ir drauds mūsu vienotībai un drošībai. Atbalstīsim pāreju no vienprātības uz kvalificētu vairākumu.
- Lai cilvēki uzticētos ES lēmumiem, lēmumu pieņemšanai un partiju finansējuma avotiem jābūt caurspīdīgiem, striktāk jāsoda koruptīvi pārkāpumi un līdzekļu izsaimniekošana un jānovērš dažu nozaru spēcīgais lobijs kā norma.
- ES nepieciešama vienota nostāja patvēruma, migrācijas un robežu pārvaldības jautājumos, kas ir efektīva, droša un respektē cilvēktiesības. Jācīnās pret autoritāru režīmu centieniem izmantot migrantus kā ieroci.

Labklājīgi

49 **Neskaitāmas Latvijas ģimenes ir devušās uz labklājīgākām Eiropas valstīm. Eiropa**
50 **cieš no nevienlīdzības gan valstu iekšienē, gan starp tām. Šīs ekonomiskās**
51 **atšķirības jāmazina.** Lai ikviens no mums varētu dzīvot labklājībā, pirmkārt,
52 nepieciešamas labas un adekvāti atalgotas darbavietas un, otrkārt, pašvaldības,
53 valstis un ES, kas rūpējas par iedzīvotājiem, kad tas nepieciešams.

- 54 • Vēlamies ieviest vienotu formulu cieņpilnas minimālās algas un pensijas
55 aprēķinam un celt koplīgumu un arodbiedrību lomu, tajā skaitā jauno
56 nodarbinātības formu sociālajai aizsardzībai.

- 57 • Ieviesīsim vienotu ES bezdarba pabalstu. Tas nodrošinās atbalstu bezdarba
58 situācijās visā ES, kā arī uzlabos ekonomisko stabilitāti un mazinās
59 recesijas riskus.

- 60 • ES atbildība medicīnā jāpaplašina, nododot medikamentu licencēšanu un
61 iepirkšanu centrālajai institūcijai, īstenojot pieejamas mentālās veselības
62 atbalsta iniciatīvas un aizsargājot reproduktīvās veselības tiesības.

63 **Mēs visi gribam dzīvot dabai draudzīgi, taču klimata krīzes risinājumi saistās**
64 **ar dārgāku transportu vai apkuri.** Tam tā nav jābūt. Nepieciešama strauja, bet
65 taisnīga virzība uz klimatneitritāti, kas jādara uz piesārņojošo nozaru
66 rēķina. Investīcijām zaļajā ekonomikā jābūt gudrām un jāceļ mūsu labklājību.

- 67 • Atbalstīsim fonda izveidi, kas arī Latvijā finansēs atjaunīgās enerģijas
68 projektus, radot darbavietas, uzlabojot gaisa kvalitāti un veicinot
69 energoneatkarību.

- 70 • ES jāfinansē darbinieku pārkvalifikācija no izzīkstošām uz perspektīvām
71 nozarēm.

- 72 • Ilgtspēja nozīmē arī kvalitatīvākas preces. Vienoti standarti, kā nesen
73 virzītā prasība ražot viedtālruņus ar nomaināmu bateriju, padara ikdienu
74 ērtāku un mazina atkritumus. Nākotnē ražotajam jābūt atkārtoti
75 izmantojamam, viegli pārstrādājamam vai salabojamam. Atkritumus nevis

76 jādiedzina, bet jānovērš.

77 **Daba mums dod ēdienu, gaisu un ūdeni. Tomēr tā ir apdraudēta.** Bišu izmiršana,
78 piemēram, apdraud pārtikas ražošanu. Dabas aizsardzība nevar būt tikai
79 individuāls uzdevums – par to jā rūpējas arī Eiropas un nacionālajām
80 institūcijām. Strādāsim, lai tiktu novērsta arī cietsirdība pret zvēriem un
81 mājdzīvniekiem. Partijas Progresīvie pilnā programma 2024. gada Eiropas
82 Parlamenta vēlēšanās

83 • Līdz 2030. gadam jāaizsargā vismaz 30% no jūras un sauszemes teritorijām.
84 10% no tām jābūt stingri aizsargātām. Mežu ciršana nav rīks klimata mērķu
85 sasniegšanai.

86 • ES jāaizliedz dzīvnieku audzēšana kažokādām un jāuzlabo visu nebrīvē
87 turēto dzīvnieku dzīves apstākļi.

88 • Jāierobežo pesticīdu un minerālmēsļu izmantošana, t. sk. jāaizliedz
89 glifosāts, kas var izraisīt neiroloģiskās slimības, kā Parkinsona slimību

90 **Kovid krīzes laikā pierādījās, ka ierobežojumi valstu budžetiem nav atbilstoši**
91 **mainīgajai mūsdienu realitātei.** Šie noteikumi veicina taupību laikā, kad
92 visvairāk nepieciešamas investīcijas. Mūsu Eiropa ir nevis pātaga, bet jaunu
93 iespēju avots, kas palīdz valstīm veikt zaļas un gudras investīcijas.

94 • Atbalstīsim ES budžeta palielināšanu. Tā labā ieviešami un paplašināmi ES
95 nodokļi, kā finanšu transakciju nodoklis vai nodoklis nepārstrādātiem
96 plastmasas atkritumiem. Jāizskauž izvairīšanās no nodokļiem daudznacionālo
97 uzņēmumu vidē.

98 • ES ir iespējas piesaistīt līdzekļus investīcijām uz daudz izdevīgākiem
99 nosacījumiem nekā dalībvalstīm katrai atsevišķi, tāpēc atbalstīsim
100 eiroobligāciju izdošanu, kas jau tika izmantotas pandēmijas pārvarēšanai.

101 • ES dalībvalstīm jādod lielāka rīcības brīvība nacionālajā budžetā veikt
102 ieguldījumus publisko pakalpojumu uzlabošanā un pārejā uz atjaunīgo
103 enerģiju.

- 104 • Jāpaplašina Eiropas Centrālās bankas mērķu klāsts – tās monetārajai
105 politikai ne vien jācenšas mazināt inflāciju, bet arī celt nodarbinātību
106 un veicināt klimatneitralitāti.

107 **Neatņemama ES iezīme ir brīva pārvietošanās.** Lai ikviens no mums varētu to
108 izmantot, jāstrādā pie integrētas, dabai draudzīgas, drošas un pieejamas
109 sabiedriskā transporta sistēmas, kuras centrā ir dzelzceļš.

- 110 • Rail Baltica īstenošanai jābūt nacionālai prioritātei, tāpēc arī Eiropā
111 iestāsimies par Rīgu kā neatņemamu projekta daļu un nodrošināsim
112 nepieciešamo finansējumu tā pabeigšanai.
- 113 • Jānodrošina ES atbalsts starpvalstu, reģionālā un vietējā mēroga
114 mobilitātes veicināšanai, sevišķi dzelzceļa un veloinfrastruktūras
115 attīstībai un piekļūstamībai cilvēkiem ar invaliditāti.
- 116 • Ieguldīsim ātrgaitas dzelzceļā un sabiedriskajā transportā, lai aizvietotu
117 īsos avioreisus un mazinātu atkarību no privātā autotransporta.
118 Iestāsimies pret jebkādam nodokļu atlaidēm privātajām lidmašīnām.

119 **Reģionālās daudzveidības un kultūras saglabāšanai vajadzīgi ilgtspējīgi reģioni**
120 **un mazpilsētas.** Tajos jāceļ dzīves kvalitāte un jāveicina to attīstība. Bet
121 Eiropas lielajām pilsētām kā Rīgai jānodod iespēja būt pozitīvu pārmaiņu
122 virzītājiem, kļūstot videi un cilvēkiem draudzīgākām.

- 123 • Lauksaimniecība jāpadara zaļāka, nodrošinot taisnīgu finansējumu, sevišķi
124 mazajiem, vidējiem un bioloģiskajiem lauksaimniekiem. Importētajiem
125 pārtikas produktiem jāpiemēro ES lauksaimniecības prasības. Partijas
126 Progresīvie pilnā programma 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās
- 127 • Nevienlīdzība un reģionu iztukšošanās ir sāpīgas Latvijai un šķēļ Eiropu.
128 Jāpaātrina Latvijas reģionu tuvošanās ES vidējam dzīves līmenim ne tikai
129 ekonomikā un infrastruktūrā, bet arī publiskajos pakalpojumos, cilvēku
130 dzīves kvalitātē un talantu piesaistē. ES līmenī iestāsimies par papildu
131 atbalstu reģioniem, sevišķi pierobežai un piejūrai.

- 132
- Pilsētām, sevišķi Rīgai, nacionāla līmeņa ES finansējuma administrēšana
- 133 bieži ir lieks birokrātisks slogs vai pat šķērslis. Atbalstīsim iespēju
- 134 pašvaldībām tieši pieteikties noteiktam ES finansējumam.

135 **Piederīgi**

136 **Mediju un mākslinieciskā brīvība ir Eiropas pamatos.** Iestāsimies par Eiropas

137 kultūras un mediju telpas stiprināšanu un pieejamību, kopjot nacionālo

138 mantojumu, veicinot jaunradi un sekmējot radošus risinājumus kopīgajiem

139 izaicinājumiem. Kultūrai jāstiprina sabiedrības saliedētība un noturība pret

140 radikalizāciju.

- Ar nodokļu un autortiesību regulējumu un finansējumu atbalstīsim vietējā
- 142 un Eiropas kultūras un mediju satura ražošanu un izplatīšanu, kā arī
- 143 cieņpilnu atlīdzību un sociālās garantijas kultūras darbiniekiem.
- 144 Jāiegulda Eiropas valodu, t. sk. mazo valodu, stiprināšanā.

- Iestāsimies par kultūras piedāvājuma pieejamību kā dzīves kvalitātes
- 146 elementu visās ES programmās, īpaši bērniem, jauniešiem un
- 147 maznodrošinātajiem iedzīvotājiem.

148 **Laikā, kad ASV un Ķīna konkurē par līderību jaunajās tehnoloģijās, Eiropai**

149 **svarīgi nostiprināt savas pozīcijas zinātnē, inovācijās un augsto tehnoloģiju**

150 **ražošanā,** sevišķi sfērās, kas būs svarīgas nākotnes zaļajā ekonomikā. Jābūt gan

151 ieguldījumiem, kas veicina arī Latvijas izaugsmi, gan nepieciešamajam

152 regulējumam, kas sniedz drošību un aizsargā privātumu.

- Lielāki ieguldījumi pētniecībā un inovācijās nesīs ieguvumus klimatam,
- 154 ekonomikai, eiropeiskajai piederībai un noturībai pret nākotnes
- 155 izaicinājumiem.

- Atbalstīsim jaunuzņēmumu ekosistēmas attīstību, atvieglojot piekļuvi
- 157 kapitālam un citiem resursiem.

- Digitālajās platformās jāaizsargā mūsu privātums un drošība no
- 159 dezinformācijas, diskriminācijas un krāpniecības. ES jāpārlicinās, ka

160 mākslīgā intelekta rīki uzlabo veselības pakalpojumus, vides aizsardzību,
161 izglītības iespējas un Eiropas konkurētspēju.

162 **Eiropa ir vieta, kur mums visiem līdzdarboties un netikt šķirotiem pēc dzimuma,**
163 **izcelsmes, seksuālās orientācijas, materiālā stāvokļa, invaliditātes un vecuma**
164 **vai citām pazīmēm.** Pārāk bieži šīs līdztiesības vērtības ir tikai vārdi. Mūsu
165 uzdevums ir tās iedzīvināt.

166 • Iestāsimies par laulību vienlīdzību visā ES. Valstīm jāatzīst arī ģimenes,
167 kas reģistrētas citā dalībvalstī. Jāstiprina ES prasības atalgojuma
168 atšķirību novēršanai pēc dzimuma. Jāpieņem visām dalībvalstīm saistošs
169 regulējums novērst vardarbību ģimenē un dzimumā balstītu vardarbību. ES
170 amatpersonu vidū jānodrošina dzimumu līdzvērtīga pārstāvība.

171 • Jānodrošina personu ar invaliditāti iekļaušana darba tirgū, grupu mājokļu
172 izveide, atbalsts ģimenēm un neatkarīgas dzīves nodrošināšanai. Līdzdalīgu
173 Eiropu, kas spēj iet līdzī pāрмаiņām un tās apsteigt, nevar sasniegt bez
174 izglītotiem, veseliem, aktīviem jauniešiem un viņu redzējuma.

175 • Jāpalielina Erasmus+ finansējums, lai arī mazāk nodrošinātiem jauniešiem
176 un jauniešiem no reģioniem ir pieejama starptautiska izglītība.
177 Neapmaksātas prakses jāaizliedz visā ES.

178 • ES iegūtiem izglītības diplomiem jātiek automātiski atzītiem citās
179 dalībvalstīs. • Iestāsimies par balsstiesībām Eiropas vēlēšanās no 16 gadu
180 vecuma un tiesībām kandidēt tajās no 18 gadu vecuma.

Programma

Iesniedz?js: Olga Paožole (Progres?vie biedri)

Nosaukums: Ekonomikas programma

Motion text

1 **Ekonomikas programma**

2

3 **1. Ekonomikas attīstība un enerģētika**

- 4 1. Noteiksim skaidru jaudu ģenerācijas portfeļa struktūru, tai skaitā
- 5 bāzes jaudu. Atbalstām dziļāku NordPool integrāciju.
- 6 2. Investīcijas prioritāri virzīsim pārvades un sadales projektiem, lai
- 7 sekmētu atbilstošu infrastruktūru saražotās enerģijas efektīvai
- 8 izmantošanai.
- 9 3. Noteiksim atjaunīgās enerģijas tehnoloģijas, militāro industriju un
- 10 kokrūpniecību kā prioritāros sektorus zaļās enerģijas izmantošanai.
- 11 4. Šo sektoru attīstībai piedāvāsim ilgtermiņa elektroenerģijas līgumus
- 12 un attīstīsim industriālos parkus ar garantētu pieslēgumu un
- 13 izbūvētu infrastruktūru.
- 14 5. Lai pāatrinātu mājokļu energoefektivitātes mērķu sasniegšanu,
- 15 mainīsim finanšu instrumentu struktūru. Izmantojot sociālā klimata
- 16 fonda līdzekļus, palielināsim pieejamo grantu daļu, lai palīdzētu
- 17 tieši mazaizsargātām māsaimniecībām.
- 18 6. Profesionalizēsīm mājokļu renovācijas projektu vadību, nodrošinot

19 speciālistus, kas mērķtiecīgi organizē un sadarbojas ar māju
20 biedrībām projektu īstenošanā.

- 21 7. Atbalstīsim energoneatkarību transporta sektorā, organizējot
22 autotransportu pēc pieprasījuma attālākos Latvijas reģionos un
23 piešķirot finansējumu sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu
24 sniedzējiem mazemisiju vai bezemisiju transporta līdzekļa iegādei.
- 25 8. Ieguldīsim līdzekļus uzlādes infrastruktūras izbūvē, lai ikviens
26 iedzīvotājs Latvijā var ērti pārvietoties ar mazemisiju vai
27 bezemisiju transporta līdzekli.
- 28 9. Atbalstām pilnīgu importa/eksporta pārtraukšanu ar Krieviju un
29 Baltkrieviju.

30 2. Valsts atbalsta programmas attīstībai

31
32 2.1 Valsts atbalsta programmas (grantu, aizdevumu, atlaides) jāveido
33 mērķtiecīgi, atbalstot uzņēmumus, kuri spēj uzrādīt:

34 a. augstu pievienoto vērtību uz vienu darbinieku;

35 b. būtisku eksporta intensitāti apgrozījumā;

36 c. nozīmīgus ieguldījumus pētniecībā un attīstībā.

37 2.2 Vienlaikus, uzņēmumiem, kas saņem nozīmīgu finansiālu atbalstu no valsts
38 puses ir jāsekmē energoneatkarības mērķu sasniegšana, uzlabojot
39 energoefektivitāti, veicinot elektrifikāciju vai mazinot emisijas citos veidos.

40 2.3 Ieviesīsim īpašu atbalsta programmu jaunuzņēmumiem – grantu vai atvieglotā
41 aizdevuma tipa instrumentu agrīnas stadijas tehnoloģiju komandām.

42 2.4 Ieviesīsim jaunas atbalsta programmas, piemēram, ALTUM aizdevumus bez
43 mantiskas ķīlas, atmaksājamus piecu gadu laikā no uzņēmuma peļņas saskaņā ar
44 revenue-based financing principiem.

45 2.5 Ieviesīsim fast-track atļaujas – prioritārajās nozarēs strādājošajiem

46 **perspektīvajiem uzņēmumiem būs prioritāte atļauju un saskaņojumu saņemšanā,**
47 **nosakot, ka visas nepieciešamās atļaujas tie varēs saņemt 30 dienu laikā**

48 **2.6 Perspektīvajiem uzņēmumiem LIAA sniegs mērķētu un individuālu atbalstu**
49 **eksporta paplašināšanai: pārstāvniecību atvēršanai, nepieciešamo atļauju un**
50 **sertifikātu saņemšanai, mārketingam.**

51 **2.7 Atjaunosim LIAA inovāciju vaučeru programmu, to būtiski reformējot.**
52 **Piešķirsim mazāk, bet lielākus vaučerus vērienīgākiem un izaicinošākiem**
53 **projektiem, sedzot 70% no projekta izmaksām ar 30% uzņēmuma līdzfinansējumu,**
54 **tādējādi izslēdzot, ka nauda tiek "apgūta" bez komerciāla pamatojuma.**

55 **3. Nodarbinātības politika ekonomikā**

56

57 **3.1 Pāriesim no minimālās sociālo iemaksu bāzes uz proporcionālām iemaksām**
58 **sociālajā budžetā, lai sekmētu kopējo nodarbinātības līmeni un mazinātu ēnu**
59 **ekonomiku.**

60 **3.2 Noteiksim valsts līdzfinansētas noteiktām sociālā un nabadzības riska grupām,**
61 **lai nodrošinātu ekonomisko drošību ilgtermiņā.**

62 **3.3 Atbalstīsim izmaiņas darbinieku tiesību regulējumā konsultācijās ar Latvijas**
63 **Brīvo arodbiedrību savienību.**

64 **3.4 Lai sekmētu nodarbinātības līmeni, noteiksim, ka, ja abas puses vienojas,**
65 **darba līgums var tikt noslēgts angļu valodā, bet jebkādas nepieciešamības**
66 **gadījumā darba devējam ir pienākums nodrošināt noslēgtā darba līguma tulkojumu**
67 **valsts valodā.**

68 **3.5 Noteiktās publiskā sektora iestādēs, ieviesīsim pilotprojektu saīsinātai un**
69 **elastīgākai darba nedēļai, izvērtējot labbūtības un produktivitātes rādītājus.**
70 **Atbalstīsim līdzīgas iniciatīvas arī privātajā sektorā.**

71 **3.6 Noteiksim trīs dienu attaisnotu prombūtni darbiniekiem, kas pamet**
72 **vardarbīgas attiecības.**

73

74 **4. Birokrātijas samazināšana**

75

76 **4.1 Sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienestu, pielāgosim pārbažu intensitāti**
77 **iepriekšējai uzņēmumu likumpaklausībai – jo labāk uzņēmums pilda likumu, jo**
78 **mazāk pārbažu un ātrāka pakalpojumu saņemšana.**

79 **4.2 LIAA darbības efektivitātes vērtēšanā iekļausim atbalstīto uzņēmumu**
80 **sasniegtos rezultātus. Pārskatīsim atskaitīšanos LIAA projektos, kur vien**
81 **iespējams, izslēdzot dublēšanos, vienkāršojot vai likvidējot nevajadzīgos**
82 **procesus, tādējādi samazinot birokrātiju.**

83

84 **5. Atbalsts ģimenes lauku saimniecībām**

85

86 **5.1 Pārdefinēsim lauksaimniecības subsīdiju mērķi –nevis maksimizēt lielo tirgus**
87 **spēlētāju peļņu, bet veicināt Latvijas lauku apdzīvotību, ilgspējīgu**
88 **saimniekošanu un inovācijas lauksaimniecības jomā.**

89 **5.2 Pieeju ES un valsts subsīdijām stingri saistīsim ar noteiktiem**
90 **sasniedzamajiem rezultātiem: augsnes kvalitātes uzlabošanās, CO2 piesaiste,**
91 **ražība uz kvadrātmetru, kā arī minerālmēslojuma, pesticīdu un insekticīdu**
92 **izmantošanas ierobežojumiem.**

93

94 **6. Pieejams transports un mobilitāte**

95

96 **6.1 Mobilitātes plānošanā konsekventi ievērosim mobilitātes piramīdu,**
97 **prioritizējot gājējus un velobraucējus, attīstot drošu un kvalitatīvu**
98 **infrastruktūru, kā arī ieviešot 15 minūšu pilsētas principus ne tikai**
99 **galvaspilsētā, bet arī reģionu centros.**

100 **6.2 Satiksmes drošībai noteiksim kā galveno prioritāti, pilnībā ieviešot “Vision**

101 **Zero” principus, ar mērķi novērst bojāgājušos un smagi ievainotos uz ceļiem gan**
102 **apdzīvotās vietās, gan ārpus tām.**

103 **6.3 Uzlabosim sabiedriskā transporta pieejamību cilvēkiem ar funkcionāliem**
104 **traucējumiem, ieviešot universālā dizaina principus visā sabiedriskā transporta**
105 **infrastruktūrā.**

106 **6.4 Vilcienu grafikus saskaņosim ar reģionālo autobusu satiksmi,**
107 **veloinfrastruktūru pie stacijām un Park & Ride iespējām.**

108 **7. Stratēģiskais atbalsts Latgalei**

109

110 **7.1 Izmantosim EastInvest fondu, lai atbalstītu Latgales pašvaldību investīcijas**
111 **sabiedriskā transporta infrastruktūrā.**

112 **7.2 Izveidosim Eiropas fondu Latgales biroju, kurā atalgojumu saistīsim ar**
113 **īstenotajiem projektiem, lai veicinātu Eiropas fondu līdzekļu izmantošanu**
114 **Latgales attīstībai. Par vienu no tā uzdevumiem noteiksim publiskas**
115 **standartizētu projektu pieteikumu datubāzes izveidošanu tipiskākajiem Latgales**
116 **projektiem: lauku tūrisma attīstība, pārtikas pārstrādes iekārtu iegāde, ēku**
117 **energoefektivitātes uzlabošana, gājēju un veloinfrastruktūras attīstība.**

118 **7.3 Noteiksim kā vienu no LIAA pamatzdevumiem identificēt un sniegt**
119 **personalizētu atbalstu augošiem uzņēmumiem Latgalē jaunu eksporta tirgu**
120 **apgūšanā, jaunu preču un pakalpojumu izstrādē, mārketingā un produktivitātes**
121 **celšanā.**

122 **7.4 Mobilitātes atbalstu Latgalē attiecināsim ne tikai uz bezdarbniekiem, kas**
123 **uzsāk darba attiecības, bet uz visiem darbiniekiem, kuru ienākumi gadā**
124 **nepārsniedz 12 tūkstošus eiro.**

Programma

Iesniedz?js: Valde (Progres?vie biedri)

Nosaukums: **Soci?ls droš?bas t?kls un dz?ves d?rdz?bas mazin?šana**

Motion text

1 1. Sociālās drošības tīkls un dzīves dārdzības mazināšana

2 Dosim cilvēkiem drošības sajūtu un iespēju sevi īstenot

3 Segmenta preambula:

4 Redzam sociālo atbalstu kā sistēmisku rīcību kopumu, kuri ir vērsti uz cilvēku
5 pilnvērtīgu iesaisti sabiedrībā. Papildus finansiālā atbalsta palielināšanai
6 liela nozīme ir sociālajiem pakalpojumiem un iekļaujošas vides veidošanai.

7 Pietiekams un prognozējams finansiālais atbalsts ir sociālās drošības pamats.
8 Tas palīdz cilvēkiem pārvarēt dzīves riskus – bezdarbu, slimību, invaliditāti,
9 vecumu vai bērnu audzināšanas izmaksas. Šobrīd daudzu pabalstu apjoms nav
10 adekvāts dzīves dārdzībai un to paaugstināšana nenotiek sistemātiski.

11 Līdztekus finansiālajam atbalstam būtiska loma ir kvalitatīviem un pieejamiem
12 sociālajiem pakalpojumiem. Tie ietver aprūpi cilvēkiem ar invaliditāti un
13 senioriem, sociālo darbu ar ģimenēm, krīzes atbalstu, rehabilitāciju un citus
14 pakalpojumus, kas palīdz cilvēkiem saglabāt patstāvību un dzīves kvalitāti.
15 Sociālie pakalpojumi Latvijā dažādās pašvaldībās nav vienlīdzīgi pieejami un
16 sociālie darbinieki, kas šos pakalpojumus nodrošina, nav pietiekami atbalstīti.

17 Svarīga sociālās politikas daļa ir arī iekļaujošas vides veidošana, kurā

18 ikvienam ir iespēja piedalīties sabiedrības dzīvē, tajā skaitā tikt
19 nodarbinātam. Redzam, ka gan cilvēku ar invaliditāti, gan jauno vecāku, gan citu
20 sabiedrības grupu gadījumā ir iespējams uzlabot gan iespējamo darbinieku
21 iespējas iesaistīties darba tirgū, gan arī darba devēju un izglītības iestāžu
22 atvērtību.

23 **Sasniedzamie mērķrādītāji:**

- 24 - Džini koeficients;
- 25 - nabadzības riska līmenis;
- 26 - sociālo pakalpojumu saņēmēju rindas garums;

27 **1. Pieejams un stabils sociālais atbalsts**

28 Latvijā pastāv definēts minimālo sociālo pakalpojumu grozs, kas nosaka
29 pakalpojumu minimumu, ko pašvaldībām jānodrošina visiem iedzīvotājiem. Šobrīd
30 sociālo pakalpojumu klāsts, kvalitāte un pieejamība joprojām atšķiras. Fiksēti
31 pabalsti neaug reizē ar dzīves dārdzības pieaugumu.

32 **1.1** Noteiksim konkrētākas prasības tiem pakalpojumiem, kas ir iekļauti sociālo
33 pakalpojumu minimālajā grozā, lai tie būtu reāli pieejami visās pašvaldībās un
34 visā valstī būtu vienota izpratne par to, kādā līmenī katrs pakalpojums
35 jānodrošina un kādi salīdzināmie rādītāji ir jāizmanto.

36 **1.2** Pakāpeniski piesaistīsim pabalstus un cita veida finansiālo atbalstu vidējai
37 algai, lai tie automātiski palielinātos reizē ar citu izmaksu pieaugumu.

38 **2. Sociālajā jomā nodarbinātie kā nozares mugurkauls**

39 Sociālajā jomā nodarbinātie - sociālie darbinieki, sociālās aprūpes un sociālās
40 rehabilitācijas speciālisti, atbalsta personāls - daudzās pašvaldībās saņem
41 nesamērīgi zemu atalgojumu. Arī klientu skaits uz vienu darbinieku daudzos
42 gadījumos ir par augstu. Tas samazina sniegto pakalpojumu kvalitāti un palielina
43 darbinieku izdegšanas riskus.

44 **2.1** Ieviesīsim motivējošu un skaidru atalgojuma un atbalsta sistēmu sociālajā
45 jomā nodarbinātajiem. Sociālo darbinieku algai ir jāatbilst vismaz 1,3 vidējām

46 mēnešalgām valstī.

47 3. Pensiju sistēma, kas rada drošību

48 Pensiju sistēmā reizē ir jārisina gan pagātnes, gan nākotnes problēmas. Šī brīža
49 pensijas bieži nav pietiekamas, lai nodrošinātu cieņpilnas un drošas
50 vecumdienas. Noteiktām iedzīvotāju grupām pagājušajās desmitgadēs ne vienmēr
51 bija iespējams gūt ieņēmumus tādā veidā, lai par tiem veiktu sociālās iemaksas.
52 Ja tas netiks risināts, daudzi cilvēki, kas ir atbildīgi strādājuši, saņems
53 nesamērīgi zemas pensijas,

54 3.1 Paaugstināsim pensijas, straujāk ieviešot piemaksu par apdrošināšanas stāžu
55 un atzīstot dažādās nodarbinātību formu ietvarā paveikto.

56 3.2 Veidosim taisnīgāku iemaksu sistēmu jaunajiem vecākiem, kā arī veicināsim
57 to, lai visi strādājošie - tostarp pašnodarbinātie un nestandarta nodarbinātībā
58 esošie - ir pilnvērtīgi sociāli apdrošināti.

59 4. Pieejams mājoklis

60 Mājokļa pieejamība ir viena no stabilas un drošas dzīves pamatiem. Šobrīd
61 Latvijā daudzi nevar atļauties savu pirmo mājokli. Ir teritorijas, kur mājokļu
62 trūkst. Māju renovācija un energoefektivitātes paaugstināšana nenotiek
63 pietiekami strauji.

64 4.1 Nodrošināsim pieejamus un kvalitatīvus mājokļus, veidojot valsts un
65 pašvaldību pārvaldītu īres mājokļu fondu cilvēkiem ar zemiem un vidējiem
66 ienākumiem.

67 4.2 Īstenosim programmas jaunu mājokļu būvniecībai un esošo ēku renovācijai ar
68 uzsvāru uz reģionālo attīstību un energoefektivitāti.

69 4.3 Strādāsim pie tā, lai kredīti mājokļa iegādei būtu reāli pieejami visā
70 Latvijā.

71 4.4 Atbalstīsim jauniešus ar pirmo iemaksu ne tikai mājokļa iegādei, bet arī
72 īrei.

73 5. Atbalsts jaunajām ģimenēm

74 Atdalām demogrāfijas jautājumu, kas ir plašāks jautājums, un ietver arī darba
75 turgus, veselības, imigrācijas un citus jautājumus, no atbalsta jaunajām
76 ģimenēm. Iestājamies par to, lai katrā ģimenē augtu tik daudz bērnu, cik pati
77 ģimene vēlas. Redzam kontracepciju, izglītību par seksuāli reproduktīvo veselību
78 un pieejamu veselības aprūpi kā pamatu labai ģimenes politikai. Mūsu politiku
79 vērtēsim ne pēc tā, cik bērnu piedzimst sievietei reproduktīvajā vecumā, bet pēc
80 tā, cik laimīgas, veselas un aizsargātas ir mūsu ģimenes.

81 5.1 Pārskatīsim finansiālo atbalstu Bērnu kopšanas atvaļinājuma laikā, lai
82 novērstu motivāciju ņemt fiktīvu bērna kopšanas atvaļinājumu ģimenēs, kurās
83 viena vecāka ienākumi ir ievērojami lielāki. Tāpat nodrošināsim to, lai vecāki
84 bērna kopšanas atvaļinājuma laikā saņemtu atbilstošas sociālās iemaksas.

85 5.2 Vienkāršosim pieteikšanās procesu finansiālajam atbalstam pēc bērna
86 piedzimšanas.

87 5.3 Nodrošināsim pilnvērtīgu un modernu pirmsdzemdību un pēcdzemdību aprūpi visai
88 ģimenei, pievēršot uzmanību psiholoģiskajai veselībai un vizītēm mājās.

89 5.4 Palielināsim ģimenes valsts pabalstu, lai atbalstītu ģimenes ar zemākiem
90 ienākumiem.

91 5.5 Veidosim mērķētus pakalpojumus viena vecāka ģimenēm un citām ģimenēm, kam ir
92 nepieciešams papildus atbalsts.

93 5.6 Palielināsim atbalstu cilvēkiem, kas saskaras ar neauglību, tajā skaitā
94 veicinot psiholoģisko atbalstu.

95 5.7 Veicināsim līdzvērtīgu bērna aprūpes pienākumu sadali starp abiem vecākiem
96 visos vecumposmos.

97 6. Atbalsts cilvēkiem ar invaliditāti un viņu ģimenēm

98 Cilvēkiem ar invaliditāti un viņu ģimenēm ir jādod iespēja justies droši un
99 pilnvērtīgi iesaistīties sabiedrībā.

100 6.1 Palielināsim minimālās pensijas un invaliditātes pabalsta apjomu līdz pusei
101 no minimālās algas, primāri cilvēkiem ar invaliditāti kopš bērnības un cilvēkiem
102 ar īsu darba stāžu.

103 **6.2 Personām, kam ir nestrādājošs ģimenes loceklis ar I, II grupas invaliditāti,**
104 **piemērosim IIN atvieglojumu līdzīgi kā to šobrīd var saņemt bērniem.**

105 **6.3 Palielināsim asistentu atalgojumu un vienkāršosim ar asistentu pienākumu**
106 **veikšanu saistīto birokrātiju.**

107 **6.4 Atbalstīsim jauniešus ar invaliditāti visos izglītības posmos. Veiksim**
108 **vispārēju augstākās izglītības iestāžu pieklūstamības un pieejamības auditu.**

109 **6.5 Stingrāk kontrolēsim vides pieklūstamību un atbalstīsim vides pieklūstamības**
110 **uzlabošanas projektus.**

111 **6.6 Atvieglosim uzņēmēju iespējas un motivāciju noālgot cilvēkus ar**
112 **invaliditāti.**

113 **7. Atkarību mazināšana**

114 **Atkarības iznīcina cilvēkus un ģimenes, kā arī rada slogu veselības aprūpes un**
115 **sociālajai sistēmai.**

116 **7.1 Novirzīsim papildus finansējumu programmām atkarīgajiem un viņu tuviniekiem,**
117 **kā arī stiprināsim uz jauniešiem vērstās prevencijas un rehabilitācijas**
118 **programmas.**

119 **7.2 Stingri ierobežosim spēļu zāles, tajā skaitā kontrolējam arī tiešsaitē**
120 **esošās azartspēles**

121 **7.3 meklēsim alternatīvus finansējuma avotus nozarēm, kas ir atkarīgas no**
122 **azartspēļu finansējuma.**

123 **8. Droša bērnība visiem**

124 **Visi bērni ir pelnījuši drošu bērnību un labu dzīves sākumu.**

125 **8.1 Stiprināsim vardabības un diskriminācijas prevencijas programmas skolās un**
126 **ģimenēs.**

127 **8.2 Paplašināsim atbalsta centrus vardarbībā cietušiem bērniem un uzlabosim**

128 **starpinstitūciju sadarbību.**

129 **8.3 Nodrošināsim vecumam atbilstošu seksuāli reprodūktīvo izglītību un**
130 **izglītosim pedagogus un citus, kas strādā ar bērniem un jauniešiem par seksuālo**
131 **vardarbību un sarkanajiem karogiem.**

132 **8.4 Nodrošināsim pedagogu palīgus, speciālistu pieejamību un pielāgotu mācību**
133 **vidi, lai katrs bērns – neatkarīgi no veselības stāvokļa vai attīstības**
134 **īpatnībām – varētu pilnvērtīgi mācīties un attīstīties.**

135 **8.5 Pārskatīsim bāriņtiesām piešķirtās funkcijas un veidosim sistēmu, kur tās**
136 **nodrošinātas caurspīdīgi un vienoti visā Latvijā.**

137 **8.6. Strādāsim pie tā, lai vīzija “Latvija bez bērnu namiem” kļūtu par**
138 **realitāti, īpaši rūpējoties par bērniem ar īpašām vajadzībām, kā arī palielinot**
139 **atbalstu audžuģimenēm un specializētajām audžuģimenēm.**

Programma

Iesniedz?js: Progres?vie biedri

Nosaukums: Valsts p?rvalde, kas sasniedz m?r?us

Motion text

1 5. Valsts pārvalde, kas sasniedz mērķus

2 Segmenta preambula:

3 Latvijā ir politiskās atbildības deficīts. Likumdevējs un izpildvara apstiprina
4 mērķus, bet neviens neuzņemas atbildību par to sasniegšanu. Politika nosauc
5 virzienus un pieņem lēmumus, bet neatbild par to iznākumu. Savukārt valsts
6 pārvalde tiek noslogota ar pienākumu uzturēt sistēmu darbībā, bieži nezinot,
7 kāds tieši rezultāts no tās tiek gaidīts.

8 Mēs piedāvājam pakāpenisku pāreju no deklaratīvas uz sniegumā balstītu politiku,
9 sākot ar skaidriem un izmērāmiem politiskajiem mērķiem, sistemātisku progresu
10 ziņojumu un aktivitāšu prioritizēšanu. Progresīvie iestājas par politiku, kurā
11 valsts pārvaldei ir dots skaidrs un izmērāms pasūtījums, kas tai ļauj strādāt
12 profesionāli, nodrošinot sabiedrībai redzamus rezultātus.

13 **Sasniedzamie mērķrādītāji:**

14 - iedzīvotāju uzticība valdībai/Saeimai - 28% (2024) -> 39% (2030)

15 - apmierinātība ar sabiedriskajiem pakalpojumiem; 63% (2024) -> 83% (2030)

16 - personāla mainības samazinājums valsts pārvaldē - 15% (2025) -> 10% (2030)

17 **1. Skaidri valsts attīstības mērķi – nevis tukši solījumi**

18 **Valdība noteiks ne vairāk kā piecus stratēģiskus mērķus, kas ir skaidri**
19 **formulēti valdības deklarācijā, caurvij visas nozares un par kuriem atbild**
20 **Ministru kabinets kopumā un īpaši – Ministru prezidents.**

21 **Katram stratēģiskajam mērķim tiks noteikti uzdevumi ar skaidru termiņu,**
22 **sasniedzamu rezultātu un nepārprotami nosauktu politiski atbildīgo ministru.**
23 **Uzdevumi tiks noteikti katram darba gadam un to izpilde tiks izvērtēta atklātā**
24 **un sabiedrībai pieejamā veidā.**

25 **2. Politiskā atbildība mērķu īstenošanā.**

26 **Mērķu īstenošana ir regulāri jāuzrauga un jāizvērtē, lai sekmētu jēgpilnu**
27 **politisko atbildību. Valsts kanceleja kopā ar Ministru prezidenta biroju**
28 **uzraudzīs mērķu sasniegšanu ikdienā. Saeima katrā sesijā vērtēs valdības rīcību**
29 **stratēģisko mērķu kontekstā.**

30 **Izšķiroša loma politiskās atbildības izvērtēšanā ir medijiem un pilsoniskajai**
31 **sabiedrībai. Nodrošināsim nepieciešamo caurskatāmību pieņemtajiem lēmumiem, lai**
32 **ikviens var kritiski analizēt sasniegto un nenasniegto.**

33 **3. Saprotama un loģiska politiskā darba organizācija.**

34 **Ministru kabineta tematiskās komitejas tiks veidotas atbilstoši stratēģiskajiem**
35 **mērķiem, nodrošinot starpresoru koordināciju un saskaņotu rīcību dažādos**
36 **politiskajos līmeņos. Komiteju sēdes notiks ne retāk kā reizi mēnesī, lai**
37 **nodrošinātu regulāru atskaiti par paveikto un vienotos par turpmākajām rīcībām.**

38 **4. Rotācijas princips vadošajiem valsts pārvaldes ierēdņiem.**

39 **Šī brīža sistēma atbalsta ilgstošu amatu ieņemšanu, iestāžu noslēgtību un**
40 **pretestību pārmaiņām, ar neesošu individuālo atbildību par rezultātiem.**
41 **Ieviesīsim sistemātisku, regulāru amatpersonu rotāciju, lai veicinātu sadarbību,**
42 **stiprinātu profesionālo neatkarību un attīstītu pārvaldības kompetences.**

43 **Regulāra rotācija prioritāri attiecināma uz valsts sekretāriem un valsts**

44 sekretāru vietniekiem.

45 5. Fiksēti termiņi valsts sekretāriem.

46 Noteiksim fiksetus amata termiņus valsts sekretāriem, lai nodrošinātu skaidru
47 atbildību par valdības mērķu īstenošanu, stiprinātu profesionālu neatkarību no
48 politiskā cikla un novērstu ilgstošu varas koncentrāciju valsts pārvaldē.

49 Fiksēts termiņš ļautu skaidri definēt konkrētus uzdevumus konkrētam periodam un
50 objektīvi izvērtēt sniegumu termiņa beigās.

51 6. Taisnīga atalgojuma sistēma valsts pārvaldē.

52 Esošā atlīdzības sistēma ir palielinājusi atalgojumu valsts pārvaldē, bet
53 nevienlīdzība ir saglabājusies.

54 Izmaiņām atlīdzības sistēmā jāasniedz sekojošie mērķi: pirmkārt, jāsamazina
55 nevienlīdzība starp resoriem un iestādēm; otrkārt, jānodrošina līdzīgs
56 atalgojums starp salīdzināmām amata pozīcijām, un, treškārt, jānodrošina
57 caurskatāma un godīga mainīgā atalgojuma daļas sistēma.

58 7. Valsts administrācijas skola

59 Valsts administrācijas skolai jāklūst par galveno valsts pārvaldes profesionālās
60 sagatavošanas un tālākizglītības institūciju, kas sistemātiski gatavo un attīsta
61 ierēdņus atbilstoši valsts pārvaldes reālajām vajadzībām, valdības prioritātēm
62 un mūsdienīgas pārvaldības standartiem.

63 Apmācībām jānotiek atbilstoši aktuālām kompetenču vajadzību analizēm un tās ir
64 jāplāno mērķtiecīgi. Īstenotās apmācību programmas jāpamato ar konsekventiem
65 ilgtermiņa izvērtējumiem, apliecinot pozitīvo ietekmi uz valsts pārvaldes
66 attīstību.

67 Nākotnē Valsts administrācijas skolai jānodrošina bāzes zināšanas ikvienam
68 darbiniekam, kurš uzsāk karjeru valsts civildienestā.

69 8. Vienota un sabiedrībai pieejama datu sistēma, kas veicina kvalitatīvu
70 lēmumu pieņemšanu.

71 Pašlaik valsts pārvaldē dati tiek vākti un uzturēti katrā resorā atsevišķi,
72 bieži izmantojot atšķirīgus standartus, definīcijas un formātus. Tas apgrūtina
73 datu savietojamību, salīdzināmību un atkārtotu izmantošanu gan politikas
74 plānošanā, gan starpnozaru sadarbībā.

75 Atbalstīsim vienotu datu pārvaldības platformu ar skaidriem datu kvalitātes
76 standartiem, kopīgiem metadatiem un savietojamību starp resoriem.

77 9. Sniegumā balstīts budžets

78 Valsts izdevumi tiks pamatoti ar skaidru funkciju noteikšanu un izmērāmiem
79 mērķrādītājiem, lai nodrošinātu izdevumu pieaugumu kontroli.

80 Izdevumu kontrolei jābūt sistemātiskai, nevis balstītai patvaļīgi noteiktās
81 summās. Valsts kancelejai kopā ar Finanšu ministriju četrus gadus laikā jāievieš
82 sniegumā balstīta budžeta veidošana (performance-based budgeting), kas novērš
83 neskaidrus un nepamatotus izdevumus un funkciju dublēšanos.

84 Finanšu ministrijai jānodrošina caurskatāmi budžeta dokumenti, kas ļauj ikvienam
85 iegūt informāciju par plānotajiem izdevumiem nepieciešamajā detalizācijas
86 pakāpē.

87 10. Iekšējās un ārējās birokrātijas kontrole.

88 Birokrātijas slogs jākontrolē, vērtējot administratīvo procedūru skaitu, lēmumu
89 izpildes laiku un iesaistīto institūciju skaitu lēmuma pieņemšanā. Nodrošināsim
90 regulāru publisku pārskatu par sasniegto progresu.

91 11. Valsts kapitālsabiedrību pārvaldība

92 Atbalstām centralizētu kapitālsabiedrību pārvaldības modeli, kas paredz vienu
93 institūciju, kura tur kapitāla daļas.

94 6. Aizsargāta un droša valsts, kur ikviens zina savu lomu [papildinātā redakcija 95 20.03.26.]

96 Galvenie aizsardzības politikas mērķi:

97 ❖ **Latvija ir aktīvs un solidārs reģionālās un starptautiskās drošības politikas**
98 **līdzveidotājs, kas iestājas par tiesībās balstītu starptautisko kārtību.**

99 ❖ **Latvija kā NATO austrumu flanga gudrās aizsardzības paraugs – valsts, kas**
100 **apsteidz draudus, ne tikai uz tiem reaģē.**

101 ❖ **Spēcīga un konkurētspējīga Latvijas aizsardzības industrija.**

102 ❖ **Augsti VAD kvalitātes standarti, neatkāpjoties no kvantitatīvajiem mērķiem.**

103 **Konkrētu risinājumu apraksts (nav prioritāra secība):**

104 **1. Latvijas aizsardzības industrijas izaugsmes parki**

105

106 **Izveidot īpašu aizsardzības industrijas industriālo parku programmu, lai**
107 **mērķtiecīgi attīstītu militārās un duālā pielietojuma ražošanas jaudas.**

108 **Programma paredz:**

109 **1) attīstīt specializētas aizsardzības industrijas zonas jau esošajos pašvaldību**
110 **industriālajos parkos,**

111 **2) veidot nacionālas nozīmes aizsardzības industrijas parku uz valsts vai**
112 **Aizsardzības ministrijas valdījumā esošas zemes.**

113

114 **Šī pieeja nozīmē izveidot gatavu attīstības vidi: sakārtotu infrastruktūru,**
115 **paātrinātas būvniecības un saskaņošanas procedūras, ātrāku ietekmes uz vidi**
116 **novērtējumu, valsts un pašvaldības iepriekš veiktus sagatavošanās darbus, kā arī**
117 **koordinētu un ātrāku piekļuvi investīciju un inovāciju atbalstam.**

118

119 **Priekšlikums vienlaikus stiprinās Latvijas spēju piesaistīt ārvalstu investorus,**
120 **veidot kopuzņēmumus ar Ukrainas uzņēmumiem un sekmēt tehnoloģiju pārnesi no**
121 **Ukrainas uz Latviju.**

122

123 **2. Digitālo rezervistu modelis diasporai**

124 **Izveidot Digitālās rezerves (DDR) modeli - jaunu attālināta dienesta formu**
125 **Latvijas aizsardzības sistēmā, kas ļauj integrēt diasporas tehnoloģisko un**
126 **analītisko kapacitāti valsts drošības struktūrās.**

127

128 **Modelis paredz juridiski definētu digitālā dienesta statusu, kurā diasporas IT**
129 **speciālisti, datu zinātnieki, kiberdrošības eksperti, informācijas analītiķi un**
130 **citu tehnoloģisko nozaru profesionāli var piedalīties Latvijas aizsardzībā**
131 **attālināti, veicot uzdevumus kiberapdraudējumu novēršanā, dezinformācijas**
132 **analīzē, OSINT datu apstrādē un kritiskās infrastruktūras digitālajā**
133 **aizsardzībā.**

134

135 **Programma radītu vienotu platformu, kas ļauj Latvijai mobilizēt globālo**
136 **intelektuālo resursu krīzes situācijās, kad informācijas telpas un kibertelpas**
137 **drošība kļūst par centrālo valsts aizsardzības elementu.**

138

139 **Šāda pieeja stiprina Latvijas visaptverošās valsts aizsardzības modeli,**
140 **paplašinot rezervistu sistēmu digitālajā telpā un piesaistot Latvijas diasporu**
141 **kā aktīvu drošības partneri.**

142 **3. Valsts aizsardzības partnerības nodokļu stimulu programma**

143 **Ieviest sistēmisku "Valsts aizsardzības partnerības" modeli, kas motivē**
144 **uzņēmumus kļūt par aktīvu Latvijas aizsardzības komponenti. Programma paredz**
145 **mērķtiecīgas nodokļu bāzes korekcijas (UIN izdevumu atskaitīšanas koeficients**
146 **2.0), reputācijas instrumentus un konkurences priekšrocības publiskajos**
147 **iepirkumos uzņēmumiem, kuru darbinieki aktīvi piedalās Zemessardzē.**

148

149 **Modelis risina vienu no galvenajiem rezervistu sistēmas ierobežojumiem - darba**
150 **devēju ekonomisko risku, kas rodas darbinieku prombūtnes laikā militāro mācību**
151 **vai mobilizācijas gadījumā. Pārvēršot zemessargu no potenciāla "organizatoriska**
152 **traucējuma" par uzņēmuma konkurences priekšrocību, valsts veido jaunu**

153 partnerības līmeni starp aizsardzības sistēmu un privāto sektoru.

154

155 Programma vienlaikus stiprina Latvijas visaptverošās valsts aizsardzības pieeju,
156 kur ekonomika un uzņēmējdarbība ir integrēta valsts drošības infrastruktūrā.

157 4. Energoefektīvi un ilgtspējīgi risinājumi militārajai infrastruktūrai

158 Ieviest mērķtiecīgu energoefektivitātes un ilgtspējas programmu militārajā
159 infrastruktūrā, lai samazinātu ilgtermiņa uzturēšanas izmaksas un palielinātu
160 bruņoto spēku noturību krīzes situācijās. Programma paredz pakāpenisku jauno
161 objektu projektēšanu atbilstoši augstiem energoefektivitātes standartiem un
162 atjaunojamo energoresursu integrāciju (sauļes, vēja, hibrīdrisinājumi).

163 Pieejai jāspēj nodrošināt kritisko funkciju darbību arī ārkārtas situācijās,
164 vienlaikus samazinot atkarību no ārējiem energoresursiem un veicinot ilgtspējīgu
165 resursu pārvaldību.

166 5. Izglītības stimulu modelis brīvprātīgajam dienestam VAD

167 Ieviest izglītības stimulu modeli, kas motivē jauniešus brīvprātīgi pieteikties
168 valsts aizsardzības dienestam (VAD). Programma paredz:

169 1) piešķirt kredītpunktus augstskolu studiju C daļā par dienesta izpildi,

170 2) izveidot kuponu sistēmu bezmaksas augstākās izglītības ieguvei, attiecinot to
171 gan uz valsts, gan privātajām augstskolām.

172 Šī pieeja samazina izmaksas, ar kurām jaunieši saskaras, beidzot vidusskolu, un
173 palielina VAD karavīru konkurētspēju. Tiek veidota elastīga sistēma, kas ļauj
174 savienot militāro pieredzi un akadēmisko attīstību.

175 6. Elastīgāki medicīnas kritēriji dalībai VAD

176 Pielāgot medicīniskos kritērijus valsts aizsardzības dienestam (VAD), lai
177 paplašinātu potenciālo dienestam piemēroto personu loku un nodrošinātu
178 nepieciešamo speciālistu pieplūdumu NBS. Priekšlikums paredz pārskatīt esošās
179 veselības prasības, diferencējot tās atbilstoši dienesta veidiem un amatu
180 specifikai.

181 Šī pieeja nozīmē pāreju no vienota atlases standarta uz mērķētu un funkcionālu
182 piemērotības novērtējumu, kas ļauj efektīvāk izmantot Latvijas ierobežotos
183 cilvēkresursus. Vienlaikus tiek saglabātas augstas prasības kaujas spējām
184 kritiskajās vienībās.

185 Priekšlikums stiprina visaptverošas valsts aizsardzības principu, kurā dažādas
186 prasmes un kompetences tiek integrētas kopējā aizsardzības sistēmā.

Programma

Iesniedzējs: Progresīvie biedri

Nosaukums: Aizsargāta un droša valsts, kur ikviens zina savu lomu

Motion text

1 **6. Aizsargāta un droša valsts, kur ikviens zina savu lomu**

2 **Galvenie aizsardzības politikas mērķi:**

3 **❖ Latvija ir aktīvs un solidārs reģionālās un starptautiskās drošības politikas**
4 **līdzveidotājs, kas iestājas par tiesībās balstītu starptautisko kārtību.**

5 **❖ Latvija kā NATO austrumu flanga gudrās aizsardzības paraugs – valsts, kas**
6 **apsteidz draudus, ne tikai uz tiem reaģē.**

7 **❖ Spēcīga un konkurētspējīga Latvijas aizsardzības industrija.**

8 **❖ Augsti VAD kvalitātes standarti, neatkāpjoties no kvantitatīvajiem mērķiem.**

9 **Konkrētu risinājumu apraksts (nav prioritāra secība):**

10 **1. Latvijas aizsardzības industrijas izaugsmes parki**

11

12 **Izveidot īpašu aizsardzības industrijas industriālo parku programmu, lai**
13 **mērķtiecīgi attīstītu militārās un duālā pielietojuma ražošanas jaudas.**

14 **Programma paredz:**

15 1) attīstīt specializētas aizsardzības industrijas zonas jau esošajos pašvaldību
16 industriālajos parkos,

17 2) veidot nacionālas nozīmes aizsardzības industrijas parku uz valsts vai
18 Aizsardzības ministrijas valdījumā esošas zemes.

19
20 Šī pieeja nozīmē izveidot gatavu attīstības vidi: sakārtotu infrastruktūru,
21 paātrinātas būvniecības un saskaņošanas procedūras, ātrāku ietekmes uz vidi
22 novērtējumu, valsts un pašvaldības iepriekš veiktus sagatavošanās darbus, kā arī
23 koordinētu un ātrāku piekļuvi investīciju un inovāciju atbalstam.

24
25 Priekšlikums vienlaikus stiprinās Latvijas spēju piesaistīt ārvalstu investorus,
26 veidot kopuzņēmumus ar Ukrainas uzņēmumiem un sekmēt tehnoloģiju pārnesi no
27 Ukrainas uz Latviju.

29 2. Digitālo rezervistu modelis diasporai

30 Izveidot Digitālās rezerves (DDR) modeli - jaunu attālināta dienesta formu
31 Latvijas aizsardzības sistēmā, kas ļauj integrēt diasporas tehnoloģisko un
32 analītisko kapacitāti valsts drošības struktūrās.

33
34 Modelis paredz juridiski definētu digitālā dienesta statusu, kurā diasporas IT
35 speciālisti, datu zinātnieki, kibernetikas eksperti, informācijas analītiķi un
36 citu tehnoloģisko nozaru profesionāļi var piedalīties Latvijas aizsardzībā
37 attālināti, veicot uzdevumus kibernetikas draudējumu novēršanā, dezinformācijas
38 analīzē, OSINT datu apstrādē un kritiskās infrastruktūras digitālajā
39 aizsardzībā.

40
41 Programma radītu vienotu platformu, kas ļauj Latvijai mobilizēt globālo
42 intelektuālo resursu krīzes situācijās, kad informācijas telpas un kibertelpas

43 drošība kļūst par centrālo valsts aizsardzības elementu.

44

45 Šāda pieeja stiprina Latvijas visaptverošās valsts aizsardzības modeli,
46 paplašinot rezervistu sistēmu digitālajā telpā un piesaistot Latvijas diasporu
47 kā aktīvu drošības partneri.

48 3. Valsts aizsardzības partnerības nodokļu stimulu programma

49 Ieviest sistēmisku "Valsts aizsardzības partnerības" modeli, kas motivē
50 uzņēmumus kļūt par aktīvu Latvijas aizsardzības komponenti. Programma paredz
51 mērķtiecīgas nodokļu bāzes korekcijas (UIN izdevumu atskaitīšanas koeficients
52 2.0), reputācijas instrumentus un konkurences priekšrocības publiskajos
53 iepirkumos uzņēmumiem, kuru darbinieki aktīvi piedalās Zemessardzē.

54

55 Modelis risina vienu no galvenajiem rezervistu sistēmas ierobežojumiem - darba
56 devēju ekonomisko risku, kas rodas darbinieku prombūtnes laikā militāro mācību
57 vai mobilizācijas gadījumā. Pārvēršot zemessargu no potenciāla "organizatoriska
58 traucējuma" par uzņēmuma konkurences priekšrocību, valsts veido jaunu
59 partnerības līmeni starp aizsardzības sistēmu un privāto sektoru.

60

61 Programma vienlaikus stiprina Latvijas visaptverošās valsts aizsardzības pieeju,
62 kur ekonomika un uzņēmējdarbība ir integrēta valsts drošības infrastruktūrā.

63 4. Energoefektīvi un ilgtspējīgi risinājumi militārajai infrastruktūrai

64 Ieviest mērķtiecīgu energoefektivitātes un ilgtspējas programmu militārajā
65 infrastruktūrā, lai samazinātu ilgtermiņa uzturēšanas izmaksas un palielinātu
66 bruņoto spēku noturību krīzes situācijās. Programma paredz pakāpenisku jauno
67 objektu projektēšanu atbilstoši augstiem energoefektivitātes standartiem un
68 atjaunojamo energoresursu integrāciju (sauļes, vēja, hibrīdrisinājumi).

69 Pieejai jāspēj nodrošināt kritisko funkciju darbību arī ārkārtas situācijās,
70 vienlaikus samazinot atkarību no ārējiem energoresursiem un veicinot ilgtspējīgu
71 resursu pārvaldību.

72 **5. Izglītības stimulu modelis brīvprātīgajam dienestam VAD**

73 Ieviest izglītības stimulu modeli, kas motivē jauniešus brīvprātīgi pieteikties
74 valsts aizsardzības dienestam (VAD). Programma paredz:

75 1) piešķirt kredītpunktus augstskolu studiju C daļā par dienesta izpildi,

76 2) izveidot kuponu sistēmu bezmaksas augstākās izglītības ieguvei, attiecinot to
77 gan uz valsts, gan privātajām augstskolām.

78 Šī pieeja samazina izmaksas, ar kurām jaunieši saskaras, beidzot vidusskolu, un
79 palielina VAD karavīru konkurētspēju. Tiek veidota elastīga sistēma, kas ļauj
80 savienot militāro pieredzi un akadēmisko attīstību.

81 **6. Elastīgāki medicīnas kritēriji dalībai VAD**

82 Pielāgot medicīniskos kritērijus valsts aizsardzības dienestam (VAD), lai
83 paplašinātu potenciālo dienestam piemēroto personu loku un nodrošinātu
84 nepieciešamo speciālistu pieplūdumu NBS. Priekšlikums paredz pārskatīt esošās
85 veselības prasības, diferencējot tās atbilstoši dienesta veidiem un amatu
86 specifikai.

87 Šī pieeja nozīmē pāreju no vienota atlases standarta uz mērķētu un funkcionālu
88 piemērotības novērtējumu, kas ļauj efektīvāk izmantot Latvijas ierobežotos
89 cilvēkresursus. Vienlaikus tiek saglabātas augstas prasības kaujas spējām
90 kritiskajās vienībās.

91 Priekšlikums stiprina visaptverošas valsts aizsardzības principu, kurā dažādas
92 prasmes un kompetences tiek integrētas kopējā aizsardzības sistēmā.

Programma

Iesniedz?js: Progres?vie biedri

Nosaukums: Iek?aujoša sabiedr?ba, kur ikviens j?tas droši

Motion text

1 7. Iekļaujoša sabiedrība, kur ikviens jūtas droši

2 Iekļaujoša sabiedrība, kur ikviens jūtas droši, ir demokrātiskas, saliedētas un
3 noturīgas Latvijas pamats. Šādā Latvijā neviens netiek atstāts novārtā un
4 cilvēktiesības ir pamatvērtība, nevis privilēģija. Šādas Latvijas sabiedrību
5 raksturo līdzdalība un līdzatbildība; tajā īpašu uzmanību pievērš
6 visievainojamāko cilvēku aizsardzībai.

7 Iekļaujošā un saliedētā sabiedrībā personīgā brīvība un piederība Latvijai nav
8 pretrunā, bet gan stiprina viena otru, kamēr izslēgšana, stigmatizācija un
9 nevienlīdzība grauj uzticēšanos valstij un apdraud mūsu visu drošību. Mūsu
10 cilvēku dažādības spēks ir Latvijas joprojām neizmantotais potenciāls, kuram
11 nevaram piekļūt, kamēr neiecietība, diskriminācija un vardarbība ir plaši
12 izplatīta.

13 1. Piederība Latvijai kā diskriminācijas izskaušanas rezultāts

14 Piederību Latvijai nevar uzspiest – tā rodas no taisnīgas attieksmes un
15 vienlīdzīgām iespējām.

16 Lai panāktu pārmaiņas, mēs:

- 17 • Skaidri noteiksim diskriminācijas kritērijus visos normatīvajos aktos, kur
18 regulēta diskriminācija

19 • Stiprināsim tiesībsarga kapacitāti, pilnvaras un atbildību diskriminācijas
20 izskaušanā

21 • Veicināsim dažādības, iekļaušanas un piederības prakses uzņēmumos un darba
22 vidē

23 2. Efektīva aizsardzība pret naida runu un naida noziegumiem

24 Naida runa un naida noziegumi nav tikai vārdi vai atsevišķi incidenti – tie
25 grauj sabiedrības drošību, savstarpējo uzticību un demokrātiju kopumā. Pašreiz
26 juridiskā atbildība par šiem pārkāpumiem nav efektīva, tādējādi radot pārkāpējos
27 nesodāmības sajūtu un vairojot neiecietību Latvijas sabiedrībā.

28 Tādēļ:

29 • Pilnveidosim naida runas tiesisko regulējumu

30 • Nodrošināsim regulāras mācības tiesībsargājošo iestāžu kompetences
31 celšanai

32 • Izveidosim naida runas un naida noziegumu izplatības monitoringa sistēmu
33 ieviesto politiku efektivitātes analīzei

34 3. Tiesu neatkarība – demokrātijas un brīvības pēdējā aizsardzības līnija

35 Autokratizācijas un neiecietības draudu pieauguma apstākļos tiesām būs arvien
36 lielāka nozīme, jo tās ir pēdējā barjera demokrātijas aizsardzībā. Ceļš uz
37 patiesi iekļaujošu demokrātiju nav iespējams bez tiesām, kurām jāpārliecinās par
38 ikvienam dotā cilvēktiesību solījuma izpildi.

39 Arī brīdī, kad valsts politika kļūdās, tiesām jāspēj aizsargāt visu cilvēku
40 tiesības. Tādēļ mēs:

41 • Stiprināsim tiesu neatkarību tiesnešu atlases un iecelšanas procesā (tsk.

ņemot vērā tiesu varas un starptautisko institūciju aicinājumus)

- Nodrošināsim tiesu varas institucionālu un finansiālu neatkarību no izpildvaras budžeta veidošanā un tiesu atbalsta funkciju veikšanā
- Samazināsim politiskās ietekmes riskus visos līmeņos

4. Vardarbības prevence un atbalsts cietušajiem

Vardarbības novēršanai Latvijā nepieciešama koordinēta valsts politika, kas vienlaikus stiprina prevenci, vardarbīgas uzvedības mazināšanas intervences, integrētu atbalsta sistēmu cietušajiem un efektīvu krimināltiesisko regulējumu.

Pašlaik prevences pieeja bieži aprobežojas ar vispārējas agresijas vai mobinga novēršanu, starpinstitucionālā sadarbība reģionos ir nevienmērīga, bet specializēto pakalpojumu pieejamība un finansējums nav pietiekami. Tādēļ nepieciešama vienota starpnozaru pieeja, kas balstīta pierādījumos un nodrošina gan savlaicīgu palīdzību cietušajiem, gan ilgtermiņa vardarbības risku mazināšanu.

Lai situāciju uzlabotu, mēs:

- Attīstīsim agrīnās prevences programmas visos izglītības līmeņos
- Nodrošināsim ciešāku sadarbību starp institūcijām – gan NVO, gan tiesībsargājošām iestādēm, gan medicīnas un sociālajiem darbiniekiem
- Paplašināsim pieejamos atbalsta pakalpojumus cietušajiem
- Attīstīsim programmas vardarbīgas uzvedības mazināšanai, strādājot ar vardarbības veicējiem

5. Droša un legāla pieeja abortiem

65 Lai nodrošinātu, ka labējie populistu nevar vienkārši apdraudēt tādas
66 pamattiesības kā reprodūktīvā autonomija, rosināsim reprodūktīvās autonomijas
67 nostiprināšanu konstitucionālā līmenī līdzīgi kā tas ir Francijā un Luksemburgā.
68 Tā rezultātā valstij būs ne tikai jāgarantē tiesības, bet arī aktīvi jārikojas,
69 lai nodrošinātu reālu un praktisku iespēju šīs tiesības izmantot.

70 Lai gan aborts Latvijā formāli ir legāls, pašreizējais tiesiskais regulējums
71 satur novecojušus, stigmatizējošus un medicīniski nepamatotus šķēršļus, kas
72 ierobežo personu reālo autonomiju pār savu ķermeni. Turklāt aborti, jo īpaši
73 medicīniskie aborti agrīnajās grūtniecības stadijās, ir finansiāli nepieejami.
74 Aborta izmaksas īpaši jauniešiem, studentiem un cilvēkiem ar zemākiem ienākumiem
75 var būt šķērslis piekļuvei drošam abortam.

76 Tādēļ:

- 77 • Veicināsim abortu finansiālo pieejamību, lai cilvēki, kas vēlas veikt
78 abortu, neriskētu ar savu veselību un dzīvību

79 6. Viena dzimuma pāru veidoto ģimeņu aizsardzība

80 Šo ģimeņu aizsardzība pašreiz ir nepilnīga. Partnerības tiesiskais regulējums
81 viena dzimuma pāriem paredz daudz mazāku tiesību apjomu nekā pieejams dažādu
82 dzimumu pāriem, slēdzot laulību. Turklāt Latvija pašreiz nenodrošina šajās
83 ģimenēs augošo bērnu un viņu vecāku savstarpējo attiecību juridisku atzīšanu.

84 Tādēļ:

- 85 • Nodrošināsim laulību vienlīdzību
- 86 • Pilnveidosim partnerības tiesisko regulējumu
- 87 • Nodrošināsim juridisku atzīšanu vecāku un bērnu attiecībām

88 7. Pieejami un cienpilni publiskie pakalpojumi transcīlvēkiem un 89 interseksuāliem cilvēkiem

90 Valsts pienākums ir cienīt cilvēka identitāti, nevis to apšaubīt un apspiest.

- 91 • Lai novērstu diskrimināciju un novērstu nepamatotas medicīniskas
92 iejaukšanās gadījumus, ieviesīsim caurskatāmu un cilvēka identitāti
93 respektējošu juridisko aizsardzību, vadoties pēc Vācijas un Nīderlandes
94 piemēra.

- 95 • Palielināsim pieeju mūsdienīgam psiholoģiskam un medicīniskam atbalstam
96 transcilvēkiem un interseksuāliem cilvēkiem, jo īpaši bērnībā un pusaudžu
97 vecumā

- 98 • Aizsargāsim interseksuālus jaundzimušos un bērnus no medicīniski
99 nepamatotām ķirurģiskām vai hormonālām iejaukšanām, ja tās nav neatliekami
100 nepieciešamas veselības vai dzīvības glābšanai

101 8. Sabiedrības saliedētība caur klātbūtni un kopīgu pieredzi

102 Latvijā pastāv strukturāla sociālā nošķirtība starp dažādām sabiedrības grupām,
103 balstoties uz etnisko piederību, sociālekonomisko statusu, dzīvesvietu un citām
104 pazīmēm. Šīs sašķeltības pārvarēšanai nepieciešami kompleksi risinājumi, kas
105 pārsniedz tradicionālo integrācijas instrumentu robežas.

- 106 • Latviešu valoda ir sabiedrības saliedētības pamats, tāpēc padarīsim
107 pieejamākus valsts apmaksātus latviešu valodas kursus.

- 108 • Atzīstot, ka īpaši efektīvi sabiedrības saliedēšanas mehānismi ir
109 regulāras jauktu kopienu aktivitātes, atbalstīsim programmas kopīgiem
110 sporta, kultūras pasākumiem, apkaimju iniciatīvām, kā arī latviešu un
111 bijušo mazākumtautību skolu partnerībām.

112 9. Romu piederība Latvijai caur izglītības sistēmu

113 Nevienlīdzība izglītībā nozīmē nevienlīdzību visā dzīvē. Romu kopienā pastāvošo
114 kultūras iezīmju dēļ nereti tiek kavēta bērnu adaptācija un latviešu valodas

115 **apguve pirmsskolas izglītības iestādēs, kas var kļūt par šķērslī tālākajā**
116 **izglītības procesā.**

117 **Šo procesu rezultātā romu skolēni biežāk pārtrauc mācības, neiegūst obligāto**
118 **izglītību un neturpina vispārējās izglītības ieguvi. Lai to mainītu,**
119 **koncentrēsimies uz romu skolēnu atbalsta pasākumiem un iesaisti izglītībā:**

120 • **Mērķēti obligāti pedagogu profesionālās pilnveides moduļi par iekļaujošu**
121 **izglītību, kultūras daudzveidību**

122 • **Cilvēcīgs klātbūtnes atbalsts romu tautības skolēniem caur mentoriem**
123 **(augstskolu studenti, kopienas līderi) un pedagogu palīgiem**

124 **10. Cilvēcīga valsts attieksme pret nepavadītiem nepilngadīgajiem migrantiem**

125 **Iestāsimies par visievainojamākajiem bēgļiem - nepavadītiem bērniem**

126 • **Izskaudīsim bērnu aizturēšanu aizturēto ārzemnieku centros**

127 • **Uzlabosim šo bērnu interešu juridisko pārstāvniecību, lai viņi varētu**
128 **piekļūt valsts garantētajiem pakalpojumiem**

129 • **Nodrošināsim šiem bērniem pieeju ārpusģimenes aprūpei un izglītībai**

130 **11. Privātums un drošība internetā**

131 **Digitālajai videi jāstiprina brīvība, nevis valsts vai privāto kompāniju**
132 **kontrole pār cilvēkiem**

133 • **Nodrošināsim lielo platformu algoritmu caurspīdīgumu, tostarp iestājosies**
134 **par risinājumu Latvijai esot prezidējošajai valstij ES Padomē**

- 135 • **Stiprināsim digitālo produktu un pakalpojumu lietotāju kontroli pār saviem**
136 **datiem**

- 137 • **Iestāsimies pret nesamērīgu masveida uzraudzību, piemēram, “ChatControl”**
138 **un Smart-ID verifikāciju, lai piekļūtu noteiktām mājaslapām**

- 139 • **Attīstīsim efektīvus risinājumus cīņai pret dziļviltojumiem**

- 140 • **Veidosim pārdomātu mākslīgā intelekta politiku**

- 141 • **Nodrošināsim bērnu drošību tiešsaistē, balstoties viņu pašu un vecāku**
142 **izglītībā, platformu atbildībā un vecāku pienākumu stiprināšanā**

Programma

Iesniedz?js: Progres?vie biedri

Nosaukums: Izgl?toti un daudzpus?gi jaunieši, kuriem ir iesp?jas

Motion text

1 8. Izglītoti un daudzpusīgi jaunieši, kuriem ir iespējas

2 **Preambula:**

3 Latvijā katrs jaunais cilvēks ir zelta vērtē, un valstij jābūt viņa pusē. Mēs
4 nevaram atļauties sistēmu, kur iespējas ir atkarīgas no adreses, skolas rocības
5 vai tā, cik labi jaunietis prot vienatnē “izsisties”. Latvijas jaunieši ir
6 spējīgi un ambiciozi: viņi mācās valodas, domā plaši, strādā starptautiski, rada
7 idejas un grib dzīvot valstī, kas viņiem sniedz iespējas.

8 Šobrīd pārāk bieži jaunietis piedzīvo pretējo: ceļš izglītībā ir ārkārtīgi
9 nevienlīdzīgs jau no agra vecuma, skolā ne vienmēr ir droša un cieņpilna vide,
10 trūkst atbalsta personu, un skolotāja profesija nav tik konkurētspējīga, lai
11 piesaistītu labākos. Pēc skolas daudziem nav skaidra pirmā soļa - kur iegūt
12 pirmo pieredzi, pirmo praksi, mentoru, mājokli, kā sākt patstāvīgu dzīvi un kā
13 atrast savu vietu Latvijā pirmoreiz vai atgriežoties.

14 Progresīvie piedāvā valsti, kas jauniešiem dod iespējas. Mūsu piedāvājuma pamatā
15 ir kvalitatīva izglītība jau no pirmsskolas, droša un atbalstoša skolas vide,
16 mācību saturs, kas sagatavo dzīvei, un saprotama atbalsta sistēma jaunietim ceļā
17 uz darbu, mājokli un pilsonisko līdzdalību. Mēs ieguldām skolotājos, atbalsta
18 komandās, jauniešu organizācijās, profesionālajā un augstākajā izglītībā, lai
19 Latvijā gribas palikt, atgriezties un veidot nākotni.

20 **Izglītība viena no svarīgākajām nozarēm - no mazumiņa jebko ko ieliks ir**
21 **atkarīga visa mūsu valsts izaugsme, neatkarība un brīvība**

22 **Kvalitatīva, pieejama pirmsskola - ar to ir jāsāk.**

23 **Skola ir droša vide, kur jaunieši grib atrasties**

24 **Ne visi esam ģimnāzisti. 9. kl. neabsolventi, 30 tūkstoši NEET jauniešu - nav**
25 **normāli, jo katrs jaunieši zelta vērtē**

26 **Ko šobrīd jaunieši meklē?**

27 **70% par izglītību:**
28 **Mentālā veselība**

29 **Elastīgums - personalizētā izglītībā**

30 **Pašpārvaldes spēku**

31 **... +**

32 **Pilsoniskā līdzdalība**

33 **Iespējamie mērķrādītāji:**

34 **Ar OECD un ES valstu rādītājiem salīdzināms IKP uz izglītību un zinātnei.**

35 **OECD PISA reitingos Latvijas skolēni ir top 10.**

36 **Pirmsskolās vismaz 90% nodrošinājums ar atbalsta speciālistiem un palīgs katrai**
37 **grupai, ar skaidru valsts līdzfinansējumu.**

38 **Mājasdarbu slodzes valstisks monitorings un slodzes griesti pa vecumposmiem,**
39 **tostarp princips "bez mājasdarbiem brīvdienās", ar ieviešanu visās skolās kā**
40 **kvalitātes standartu.**

41 **Pedagogu zemākā likme 2100 eiro 2030. gadā un atjaunota kvalitātes pakāpju**
42 **sistēma kā reāls profesionālās izaugsmes instruments skolā.**

43 Līdz 2030. gadam katrā skolā funkcionējoša skolēnu pašpārvalde ar budžeta
44 pozīciju un atbalsta personu līdzdalībai.

45 Neformālajā izglītībā ieviesta kompetenču atzīšana, un pašvaldībās profesionāls
46 jaunatnes darbinieks darbam ar riska jauniešiem, ar regulāru ietekmes mērīšanu.

47 Brīvprātīgā darba iesaiste aug un jauniešu līdzdalība vēlēšanās pieaug

48 Rīcību kopsavilkums:

49 50 1. Jaunatnes politika kā valsts pārvaldes horizontāla prioritāte

51 Jaunietim šodien palīdzība bieži ir sadrumstalota, bet programmas dzīvo “pa
52 nozarēm” un “pa projektiem”. Izveidosim vienas pieturas atbalsta vietni, kas
53 palīdz saprast iespējas un nonākt līdz pakalpojumam. Stiprināsim jauniešu NVO
54 kapacitāti, lai darbs ar jauniešiem nav tikai īslaicīgu projektu režīmā, un kā
55 papildu komponenti sakārtosim koordinētu darbu ar riska jauniešiem, lai
56 atbildība nepazūd starp institūcijām. Šis ir par pārskatāmību, pieejamību un
57 konsekvenci, nevis par jaunu birokrātijas slāni.

58 2. Pirmsskolas izglītības kvalitātes stiprināšana

59 Pirmsskola ir brīdis, kad nevienlīdzību var novērst, nevis nostiprināt. Tāpēc
60 modernizēsim valsts mērķdotāciju pirmsskolām, skaidri paredzot finansējumu
61 atbalsta personālam un mazāku grupu īstenošanai, kā arī ieviešot valsts
62 līdzfinansējumu pedagogu palīgiem. Paralēli nodrošināsim profesionālu atbalstu
63 pedagogiem – supervīzijas, mērķētus mikrokursus un mentoringu –, un sakārtosim
64 agrīno prasmju skrīningu, lai bērns palīdzību saņem savlaicīgi, nevis “tad, kad
65 problēma jau ieilgusi”.

66 3. Skola kā demokrātijas un noturības pamats: skolēnu pašpārvaldes un 67 jauniešu līdzdalības budžets

68 Skolēnu pašpārvalde bieži ir pirmais brīdis, kad jaunietis iemācās līderību,
69 sadarbību un atbildību, bet šobrīd tās kvalitāte pārāk bieži ir “kā paveicas”.

70 Nostiprināsim katrā skolā funkcionējošu pašpārvaldi ar garantētu budžeta
71 pozīciju un pieaugušo atbalstu līdzdalībai – nevis kā pieskatīšanu, bet kā
72 līdzdalības prasmju veicināšanu. Tas mazina atšķirības starp skolām un dod
73 jauniešiem reālu pieredzi, ka ideju var pārvērst darbībā.

74 4. Jēgpilni mājasdarbi un sabalansēta skolēnu slodze 75 (+elastība/personalizētā?)

76 Mājasdarbi nedrīkst būt slēptā "otrā skola" ģimenēs. Ieviesīsim regulāru
77 mājasdarbu slodzes monitoringu valstiskā līmenī, vienotas vadlīnijas jēgpilniem
78 mājasdarbiem un skaidrus slodzes griestus pa vecumposmiem. Skolās attīstīsim
79 atbalstu, tostarp pagarinātās dienas iespējas, lai bērniem uzdevumi pēc iespējas
80 tiktu paveikti skolā ar konsultācijām. Noteiksim principu: brīvdienās un svētkos
81 mājasdarbus neuzdod.

82 5. Pedagogu atalgojums 2030 un kvalitāte bērna labākajās interesēs

83 Bez konkurētspējīga atalgojuma un reālas profesionālās izaugsmes sistēmas skolā
84 nav iespējams piesaistīt un noturēt labākos. Tāpēc noteiksim politisku mērķi un
85 pakāpeniski celšim pedagogu zemāko likmi līdz 2100 eiro, lai profesijas dinamika
86 vairs neatpaliktu no darba tirgus. Vienlaikus atjaunosim pedagogu kvalitātes
87 pakāpju sistēmu kā praktisku motivācijas un atbalsta instrumentu skolā, mazinot
88 birokrātiju un padarot pirmo soli jēgpilnu arī finansiāli un metodiski.

89 Princips No.1 vidējā alga = skolotāja algas minimums (likumā piesaiste vidējai
90 algai beidzam debati)

91 Princips No.2 Ja Tu dari labāk, vairāk, arī tikai savā skolā - Tev ir jāsaņem
92 vairāk

93 6. Riska grupu jauniešu atbalsts pieejamas un kvalitatīvas neformālās 94 izglītības kontekstā

95 Iespējas ārpus skolas nedrīkst būt atkarīgas no pašvaldības rocības vai nejaušas
96 projekta veiksmes. Ieviesīsim neformālās izglītības kompetenču atzīšanas
97 sistēmu, lai prasmēm būtu reāla vērtība turpmākajās mācībās un darba tirgū.
98 Profesionalizēsīm jaunatnes darbinieku lomu, sakārtojot standartu, apmācības un
99 atalgojuma ietvaru. Valsts līmenī veidosim vienotas vasaras programmas un
100 attīstīsim brīvā laika infrastruktūru kā prevencijas instrumentu, lai atbalsts

101 jauniešiem būtu pieejams laicīgi, nevis tikai krīzē.

102 7. Talantu atbalsta programma studijām ārvalstīs

103 Latvijai ir vajadzīgs instruments, kas ļauj izcilākajiem jauniešiem iegūt
104 pasaules līmeņa izglītību tajās specializācijās, kur Latvijā nav analogu, un
105 atvest šīs kompetences atpakaļ ekonomikā, zinātnē un drošībā. Atjaunosim un
106 modernizēsim ārvalstu studiju finansēšanu kā mērķētu programmu: studiju maksa un
107 uzturēšanās ar valsts garantētu aizdevumu, bet izcilības gadījumā – ar
108 stipendijas komponenti. Īpaši svarīgi, lai programma mazinātu nevienlīdzību un
109 nebūtu pieejama tikai tiem, kam ir privāti resursi.

110 8. Brīvprātīgā darba nozīmes celšana un pilsoniskās līdzdalības veicināšana

111 Pilsoniskā līdzdalība nav “brīvā laika ekstra” – tā ir demokrātijas noturības
112 pamats. Pacelsim brīvprātīgā darba prestižu, nosakot to kā vienu no vērtējamajiem
113 kritērijiem pretendentiem uz valsts un pašvaldību darba vietām. Ieviesīsim
114 minimālu brīvprātīgā darba stundu apjomu pamata un vidējās izglītības
115 absolūvēšanai, lai ikviens jauniešis reāli piedzīvo līdzdalību, nevis tikai par
116 to lasa. Vidusskolā stiprināsim sabiedrības zinātņu satura pieejamību, lai
117 jauniešiem ir valoda, ar kuru saprast politiku, institūcijas un savas iespējas
118 ietekmēt.

119 9. Jaunieša ceļa karte Latvijai

120 Mobilitātes iespēju celšana ir svarīgs stūrakmens, lai veicinātu un nodrošinātu
121 pieejamas izaugsmes iespējas jauniešiem. Vienota sabiedriskā transporta
122 pakalpojumu mēnešbiļete valsts mērogā ar 50% atlaidi jauniešiem līdz 25 gadiem,
123 bezmaksas maznodrošinātiem jauniešiem un jauniešiem ar invaliditāti. Stiprinot
124 ilgtspējīgu mobilitāti visā Latvijā, un mazinot sociālo plaisu starp pilsētu un
125 reģionu jauniešiem. Ieguldot investīcijās pieejamā un zaļā mobilitātē
126 jauniešiem.

127 10. Spēcīga pasaules līmeņa pētniecība Latvijā

128 Spēcīga zinātne ir pamats kvalitatīvai augstākajai izglītībai, inovācijām un
129 ekonomiskajam izrāvienam. Palielināsim finansējumu zinātnei un augstākajai
130 izglītībai, sasniedzot OECD un ES vidējo līmeni. Reformēsim zinātnes vērtēšanu,

131 lai tā atalgotu kvalitāti, starptautisku izcilību, sadarbību un ietekmi uz
132 sabiedrību, nevis tikai publikāciju skaitu.

133 11. Skaidra akadēmiskā karjera jaunažiem pētniekiem

134 Jaunažiem pētniekiem vajadzīgs paredzams ceļš no doktorantūras līdz patstāvīgai
135 pētniecībai. Ieviesīsim nacionālo pēcdoktorantūras programmu, stiprināsim
136 atlīdzības principus un nodrošināsim prasmju attīstību pētniecībā, pedagogijā,
137 projektu vadībā un starptautiskā sadarbībā. Akadēmiskajai karjerai jābalstās
138 skaidros nosacījumos, nevis īslaicīgos projektos vai veiksmē.

139 12. Studenta iztikas stipendija pilna laika studijām (Studiju atmaksa 140 stratēģiskajās jomās studijām Latvijā)

141 Pirmā augstākā izglītība nedrīkst būt privilēģija tiem, kuru ģimene var nosegt
142 dzīvesvietu, transportu un ikdienas izmaksas. Ieviesīsim izvēles iztikas
143 stipendiju pilna laika studējošajiem, ko absolvents pēc studijām pakāpeniski
144 atmaksā caur sociālajām iemaksām. Prioritārajās nozarēs, piemēram, pedagogijā un
145 veselības aprūpē, atmaksu varēs pilnībā vai daļēji dzēst.

146 147 13. Fleksibla izglītība nākotnes izaicinājumiem

148 Reformēsim augstākās izglītības standartus, lai studijas kļūtu elastīgākas un
149 mazāk atkarīgas no novecojušiem profesionālajiem standartiem. Studentiem jābūt
150 iespējai veidot savu studiju ceļu, kombinējot kursus, moduļus un prasmes
151 atbilstoši darba tirgus vajadzībām un jaunām specializācijas nišām. Šādi iegūtām
152 kompetencēm jābūt skaidri atzītām diplomā, darba tirgū un tālākās studijās.

153 14. Obligātā vidējā izglītība katram jaunieim / Vidējā izglītībā visiem TEV TEV 154 TEV

155 In process normālā valodā.

156 Īsumā: mums ir jāizdara drosmīga izvēle un Latvijā jāpiedāvā
157 vidusskola/profesionālā vidusskola/arodskola/tehnikums katram jaunieim (praksē
158 obligātā jebkura veida vidējā izglītība). Līdz šim valsts politika ir cietusi
159 neveiksmi - ir sasniegts jauns antirekords 30 tūkstoši jauniešu, kas ir ārpus
160 studijām un darba. Šī ir progresīvā atbilde - motivēt jauniešus atrast savu
161 profesionālo ceļu pieaugot un sistēma atbalstīt tos, kurus nevienlīdzība skārusi
162 vistiešāk.

163 **15. Ģimeņu atbalsta centri un skaidra vecāku līdzatbildība**

164 Izveidosim ģimeņu atbalsta centrus katrā reģionā, kuros vecāki var savlaicīgi
165 saņemt psihologa, sociālā pedagoga, speciālā pedagoga un citu speciālistu
166 palīdzību - gan ikdienas jautājumos, gan krīzes situācijās. Savukārt mobilām
167 speciālistu komandām krīzes gadījumā ir jāsniedz atbalsts klātienē, nevis uz
168 papīra.

169 Vienlaicīgi arī stiprināsim vecāku līdzatbildību: savlaicīga saziņa ar skolu,
170 informēšana par bērna veselības vai atbalsta vajadzībām, iesaiste problēmu
171 risināšanā un atbildība par sistemātiskiem neattaisnotiem kavējumiem. Mērķis ir
172 bērna labākās intereses - mazāk vainošanas, savlaicīga palīdzība bērnam, ģimenei
173 un skolai.

174 **16. Sāc dzīvi Latvijā: pieejams pirmais mājoklis jauniešiem**

175 Pirmais bērns sākas ar jautājumu - vai jaunajai ģimenei ir droša vieta, kur sākt
176 dzīvi? Jauniešiem līdz 30 gadiem pieejams pirmais mājoklis ir izšķirošs iemesls
177 palikt Latvijā, veidot ģimeni un neatlikt pirmo bērnu uz labākiem laikiem.

178 Izveidosim programmu un padarīsim pirmos mājokļus pieejamus: valsts un
179 pašvaldības palīdz ar zemes, infrastruktūras un vajadzību plānošanu, privātie
180 uzņēmēji būvē, savukārt ALTUM nodrošina izdevīgus finansēšanas nosacījumus ne
181 tikai jauniešiem - arī uzņēmējiem. Jauniešiem tas nozīmē pieejamu īres vai
182 izpirkuma iespēju arī tad, ja ienākumi nav pietiekami dārgākajiem mājokļiem.

183 Tas nav atbalsts dārgiem dzīvokļiem tiem, kuri jau kvalificējas kredītam. Tā ir
184 iespēja sākt patstāvīgu dzīvi Latvijā - ar mājām, studijām, darbu un ģimeni
185 šeit.

186 Šeit iespējama vēl kopmītņu dimensija visā valstī. Studenti ļoti aktuāla, kopumā
187 katastrofāls stāvoklis, nevienam nav risinājuma. Potenciāli simtiem miljoni eiro
188 infrastruktūrā, visticamāk tikai kā prioritāte jaunā ES fondu plānošanā ar
189 rezultātu ~2030 agrākais.

190 **Rīcības, kas ir izstrādē vai parādījušās kā potenciāli nozīmīgas:**

- 191 • Identificēta mentālā veselība kā atsevišķa TOP tēma - BŪS
- 192 • Veselības saturs izglītībā ([t.sk.](#) fiziskā/seksuāli reproduktīvā) - PROCESĀ

- 193 • **Progresīva profesionālā STEAM izglītībā mūsdienu darba tirgum - PROCESĀ**
- 194 • **Mākslīgais intelekts - BŪS**
- 195 • **Sports 1) bērnu/jauniešu 2) prof. ziedojumu politika - BŪS**
- 196 • **Cienpilna un droša skola: vardarbības novēršanas nākamie soļi**
- 197 • **Mākslīgais intelekts izglītībā: mācību kvalitātei, skolotāju atbalstam un**
198 **godīgumam vērtēšanā PROCESĀ**
- 199 • **Zinātnisko publikāciju sistēmas reforma: modernizācija, ietekme un godīga**
200 **novērtēšana**
- 201 • **Zinātņu starpnozaru integrācija: pāreja no kastītēm uz sadarbību un**
202 **kopīgām inovācijām Latvijas konkurētspējai**
- 203 • **Pieaugušo izglītības sistēma: vienota pieeja darba prasmju atjaunošanai un**
204 **karjeras maiņai**
- 205 • **Izraušanās no lasītprasmes bedres**
- 206 • **Skolēna pašvadīta kultūras un sabiedrisko pasākumu pieredze**
- 207 • **Reģionu jauniešu atbalsta sistēma: vienlīdzīgas iespējas ārpus lielajām**
208 **pilsētām**
- 209 • **Centralizēto eksāmenu koncepta maiņa: mazāk mehānikas, vairāk jēgpilnas**
210 **vērtēšanas**

211

212

- **Iekļaujoša skola praksē un pedagogs nav viens: atteikšanās no kodu sistēmas, atbalsta un medicīnas personāls**

Programma

Iesniedz?js: Progres?vie biedri

Nosaukums: Re?ioni, kas att?st?s

Motion text

1 **Re?ioni, kas att?st?s**

2 **Preambula**

3 **Re?ionu att?st?iba ir nacion?l?s dro?ibas, demogr?fisk?s stabilit?tes un soci?l?s**
4 **taisn?iguma pamats. Latvij? iedz?vot?ju skaits turpina samazin?ties, re?ioni cie??**
5 **no depopul?cijas, talantu aizpl?šanas un nevienl?dz?gas piek?uves resursiem. M?s**
6 **invest?s?m re?ionos ar taisn?gu nodok?u sadali, pieejamiem m?jok?iem,**
7 **kvalitat?vu izgl?t?vu un vesel?bas apr?pi, kult?ras un digit?lo infrastrukt?ru,**
8 **k? ar? talantu piesaistes programm?m, izmantojot ES fondu potenci?lu un valsts**
9 **politikas m?rktiec?vu, lai stiprin?tu viet?j?s kopienas un rad?tu iesp?jas**
10 **ikvienam Latvijas iedz?vot?jam neatkar?gi no dz?vesvietas.**

11 **M?s neredzam re?ionus k? atsevi??kas probl?mu zonas, bet k? valsts potenci?los**
12 **izaugsmes motorus – ar saviem dabas resursiem, cilv?k?talantiem, kult?ras**
13 **mantojumu un uz?n?m?jdarb?bas iesp?j?m. Lai to ?stentotu, nepiecie?ama drosm?ga,**
14 **cilv?kcentr?ta un ilgtermi?a politika: m?rkt?tas invest?cijas infrastrukt?r? un**
15 **strat?giskos projektos, pakalpojumu izl?idzin?šana vis? valst?, dz?ves kvalit?tes**
16 **cel?šana caur vidi, kult?ru un za?o p?reju, fisk?l? pa?pietiekam?ba pa?vald?b?m**
17 **un jaunie?u re?la iesaiste l?mumu pie?em?an? jau no 16 gadu vecuma. Tikai**
18 **stipri, pa?pietiekami un lepni re?ioni nodro?ina stipru, salied?tu un**
19 **ilgtsp?j?vu Latviju – valsti, kur ikviens novads ir nevis izdz?v?šanas**
20 **teritorija, bet att?st?ibas, lepnuma un n?kotnes vieta visiem t?s iedz?vot?jiem.**

21 **Galven?s priorit?tes:**

- 22 • Pieejams un kvalitatīvs pamatfunkciju pakalpojums ikvienā Latvijas
23 pašvaldībā

- 24 • Finanšu pašpietiekamība un taisnīga naudas sadale reģioniem

- 25 • Liela mēroga investīcijas reģionālajos izaugsmes centros

- 26 • Darbspēka piesaiste un tam mērķētais atbalsts reģiona mērķu sasniegšanai

- 27 • Iedzīvotāju iesaiste pašvaldības attīstības veicināšanā

28 Galveno prioritāšu īss apakšpunktu apraksts (nav prioritāra secība):

29 1. Jauniešu balsstiesības pašvaldību vēlēšanās no 16 gadu vecuma

30 Latvijā jaunieši 16–17 gadu vecumā jau mācās, strādā, maksā nodokļus un dzīvo
31 konkrētās pašvaldībās, taču lēmumi par viņu ikdienu (skolas, jauniešu centri,
32 transports, kultūra) tiek pieņemti bez viņu balss, radot atsvešinātību un zemu
33 politisko iesaisti. Piedāvājums groza Pašvaldības domes vēlēšanu likumu, nosakot
34 balsstiesības no 16 gadiem pašvaldību līmenī un paralēlu pilsoniskās izglītības
35 stiprināšanu skolās. Mērķis ir veidot demokrātijas ieradumu no agras bērnības,
36 palielināt jauniešu aktivitāti par 10–15 %, mazināt emigrācijas motivāciju un
37 nodrošināt, ka nākamās paaudzes intereses tiek reāli pārstāvētas vietējos
38 lēmumos, kā to jau veiksmīgi dara Igaunija, Skotija, Velsa un Austrija.

39 2. Celma nodoklis meža izstrādei

40 Privātā mežizstrāde rada smagu slodzi uz pašvaldību ceļiem, ainavu un
41 rekreāciju, bet pašvaldības no tās gandrīz neko nesaņem, jo 10 % IIN nonāk tikai
42 valstī. Jaunais 2 % nodoklis no bruto ieņēmumiem par meža izstrādi tiek
43 piemērots papildus esošajiem nodokļiem un pilnībā automātiski pārskaitīts tās
44 pašvaldības budžetā, kurā mežs fiziski atrodas, ar stingru nosacījumu – nauda
45 drīkst tikt izmantota tikai vietējo ceļu uzturēšanai un remontam. Tas kompensē
46 degradāciju, mazina reģionālo nevienlīdzību, īpaši nabadzīgākos mežainos

47 novados, dod 5–15 milj. € gadā papildu ieņēmumus un rada taisnīgumu: nauda
48 paliek tur, kur mežs tiek cirsts un sekas izjūt vietējie iedzīvotāji.

49 3. Taisnīgs, stabils un cilvēkcentrēts pašvaldību finanšu izlīdzināšanas 50 modelis

51 Esošais PFI modelis rada nestabilitāti, pārāk lielu slogu Pierīgai un Rīgai,
52 ignorē reālās izmaksas un riskē samazināt attīstības spēju. Jaunais modelis gada
53 saglabā izlīdzināšanu, bet ievieš pakāpenisku IIN sadali (līdz 20 % pēc
54 darbavietas), jaunu koeficientu formulu, atstāj dotācijas ārpus PFI un nosaka
55 juridisku garantiju, ka nevienai pašvaldībai nav neto ieņēmumu krituma (valsts
56 piefinansē, ja nepietiek). Tas nodrošina prognozējamību, visām pašvaldībām
57 inflācijas koriģētu pieaugumu, stimulē nodarbinātību un dod Reģioniem kā arī
58 Rīgas un Pierīgas areālam resursus attīstībai, mazinot svārstības un reģionālo
59 spriedzi.

60 4. Paaugstināts nekustamā īpašuma nodoklis degradētiem īpašumiem

61 Esošā 3 % likme graustiem bieži nav pietiekams stimuls – simtiem degradējošu ēku
62 stāv gadu desmitiem, rada drošības riskus, pazemina īpašumu vērtību un degradē
63 vidi. Pašvaldībām tiek dota tiesība piemērot līdz 10 % likmi gadā tikai ēkām,
64 kas pēc oficiāla brīdinājuma 12 mēnešos nav sakoptas vai nojauktas, ar vienotu
65 valstisku graustu klasifikācijas metodiku. Tas motivē īpašniekus rīkoties ātri,
66 samazina pašvaldību izmaksas nojaukšanai, uzlabo pilsētvidi un lauku ainavu, dod
67 6–9 milj. € papildu ieņēmumus un efektīvi cīnās ar “graustu miljonāriem”,
68 saglabājot samērīgumu (neattiecas uz apdzīvotām mājām).

69 5. Uzņēmumu ienākuma nodokļa daļas novirzīšana pašvaldībām (Somijas modelis)

70 Viss UIN nonāk valstī, bet reģioni nesaņem tiešu labumu no vietējiem uzņēmumiem,
71 kas pastiprina Rīgas koncentrāciju un depopulāciju. 30 % no UIN automātiski
72 pārskaitāms pašvaldībai pēc uzņēmuma juridiskās adreses vai galvenās darbības
73 vietas (pēc VID datiem), nauda kā vispārējie ieņēmumi izmantojama izglītībai,
74 infrastruktūrai un uzņēmējdarbībai. Tas stimulē reģionālu uzņēmējdarbību, rada
75 40–60 milj. € papildu ieņēmumus, palielina jaunu uzņēmumu reģistrāciju par ≥ 25 %
76 ārpus Rīgas un veido taisnīgu modeli, kur nauda “atgriežas tur, kur business
77 aug”, kā Somijā.

78 6. Centralizēta izglītības finansēšana bez starpnovadu norēķiniem

79 Starpnovadu norēķini rada strīdus, administratīvu slogu un ierobežo skolēnu
80 brīvu izvēli, kavējot reģionālo skolu specializāciju. Pilnībā centralizēta
81 valsts finansēšana: nauda par katru skolēnu tieši iestādei neatkarīgi no
82 dzīvesvietas, caur IZM/VISC reāllaikā, atceļot visus savstarpējos norēķinus. Tas
83 novērš nevienlīdzību, samazina birokrātiju par 20–30 %, veicina izglītības
84 kvalitāti un mobilitāti starp novadiem, ļauj skolām konkurēt ar saturu un
85 stiprina reģionālos izglītības centrus.

86 7. Vienoti digitālie standarti reģionos – augstas veiktspējas internets un 87 kiberdrošība

88 Reģionālajās publiskajās iestādēs (skolās, pašvaldībās, bibliotēkās, veselības
89 punktos) interneta ātrums, IT drošība un sistēmas atšķiras dramatiski, radot
90 digitālo plaisu un kavējot e-pakalpojumus. Valsts nosaka obligātus minimālos
91 standartus ātrumam, drošībai un vienotiem risinājumiem, centralizē kritisko
92 infrastruktūru un piešķir mērķētu finansējumu modernizācijai. Tas nodrošina
93 vienlīdzīgu piekļuvi digitālajiem pakalpojumiem, stiprina kiberdrošību, atvieglo
94 attālināto darbu un izglītību, padarot reģionus pievilcīgākus iedzīvotājiem un
95 uzņēmējiem.

96 8. Reģionālā talantu piesaistes un mobilitātes programma

97 Reģioni cieš no hroniska ārstu, pedagogu un sociālo darbinieku trūkuma, kas
98 apdraud pakalpojumu pieejamību. Vienota valsts programma piedāvā kompleksu
99 atbalstu: mobilitātes pabalsti līdz 10 000 €, mājokļa subsīdijas, 3 gadu nodokļu
100 atvieglojumi, mentorings un tālākizglītība, sadarbībā ar pašvaldībām vajadzību
101 kartēšanai. Tas samazina vakanču īpatsvaru par $\geq 30\%$, palielina noturēšanos līdz
102 75 % un uzlabo publisko pakalpojumu kvalitāti reģionos par $\geq 25\%$, iedvesmojoties
103 no Somijas un Kanādas veiksmīgajiem modeļiem.

104 9. Ietekmes uz sabiedrību novērtējums vēja parkiem

105 Vēja parku attīstība sastopas ar masveida pretestību, jo IVN aptver tikai
106 ekoloģiju, bet ignorē dzīves kvalitāti, ainavu un kopienas intereses. Lieliem
107 projektiem ieviešams obligāts Ietekmes uz sabiedrību novērtējums, kas būtu daļa
108 not IVN procesa iekļaujot agrīnu iedzīvotāju iesaisti, sociālo aspektu
109 izvērtējumu un atbildes mehānismu. Tas samazinātu konfliktus un tiesvedības,
110 palielinātu sabiedrības atbalstu, saīsinātu projektu ciklu un nodrošinātu
111 taisnīgu zaļo pāreju ar vietējo kopienu ieguvumiem.

112 10. Mājokļu pieejamības programma reģionos

113 Reģionos hipotekārā kreditēšana ir tikai 1–3 % no IKP, novecojis fonds netiek
114 atjaunots, attīstītāji neceļ jaunus namus. Limits palielināts no 74 000 € līdz
115 150 000 € mājokļa iegādei, būvniecībai vai renovācijai ārpus Rīgas/Pierīgas, ar
116 uzsvāru uz aizņēmēja maksātspēju, ne tikai īpašuma vērtību. Tas stimulē ģimeņu
117 pārceļšanos, palielina jaunu mājokļu būvniecību par ≥ 45 %, atdzīvina dzīvojamo
118 fondu un rada reālu iespēju dzīvot reģionos bez milzīga pašu kapitāla.

119 11. Reģionālās attīstības atbalsta paka 2028–2034 – ES fondu speciālā aploksne
120

121 Esošie ES fondi ir sadrumstaloti mazos projektos, kas nespēj radīt izrāvienu.
122 Latvijai jāizcīna jauna speciāla aploksne 600–800 milj. € apmērā (2028–2034)
123 tikai lieliem stratēģiskiem projektiem pašvaldībās (>5 milj. €): infrastruktūra,
124 biznesa parki, izglītības/veselības klasteri, ar tiešu piešķiršanu pašvaldībām
125 un privātā kapitāla piesaisti. Tas rada 8–10 tūkstošus darbavietu, palielina
126 reģionu IKP par 12–15 % un veido spēcīgus attīstības centrus, kas piesaista
127 investorus un iedzīvotājus, mazinot atpalicību no galvaspilsētas.

128 12. Transporta kompensācijas pierobežas ģimenēm

129 Piedāvājums paredz izveidot mērķētu transporta kompensācijas programmu
130 pierobežas teritorijās ar Krieviju un Baltkrieviju (Ziemeļvidzeme un Latgale).
131 Ģimenēm ar bērniem, kuru abi vai viens vecāks ir nodarbināts un ikdienas
132 pārvietošanās rada papildu slogu (garas distances, ierobežots sabiedriskais
133 transports, augstas izmaksas), tiek piešķirts 100 € mēnesī uz vienu ģimeni.
134 Kompensācija sedz degvielu, sabiedrisko transportu vai koplietošanas
135 pakalpojumus. Finansējums nāk no nākamā ES daudzgadu budžeta (2028–2034)
136 speciālās aploknes pierobežas reģionu attīstībai un drošībai (Eastern Border
137 Regions support).

Programma

Iesniedz?js: Progres?vie biedri

Nosaukums: Kult?ra, kas salied? un stiprina demokr?tiju

Motion text

1 Preambula

2 Kultūra ir sabiedrības mugurkauls un brīvības pamats - no kultūras mantojuma
3 saglabāšanas līdz laikmetīgās kultūras attīstībai. Progresīvie redz kultūru kā
4 kopīgi veidotu telpu, kurā sastopas dažādas identitātes, radošums un
5 solidaritāte. Tā ir telpa, kurā nostiprinās piederība Latvijai un Eiropai.
6 Kultūra ļauj iekvienam no mums pilnvērtīgi dzīvot.

7 Tādēļ Progresīvie sekmēs kultūras pieejamību, īpaši pierobežā, investēs kultūras
8 mantojuma saglabāšanā un attīstīšanā, nodrošinās katra kultūras nozarē
9 strādājošā tiesības būt sociāli aizsargātam un radoši brīvam, atbalstīs kultūras
10 un radošo industriju izaugsmi un eksportspēju.

11 Kamēr fragmentētā mediju telpā arvien spilgtāk iezskan polarizējoši un
12 populistiski viedokļi, kam seko centieni ierobežot demokrātiju, arvien būtiskāka
13 kļūst neatkarīgu, kvalitatīvu un spēcīgu mediju un aktīvas pilsoniskās
14 sabiedrības loma. Progresīvie nodrošinās sistēmisku atbalstu sabiedrisko un
15 komerciālo mediju attīstībai un pētniecības žurnālistikai, stiprinās žurnālistu
16 aizsardzību un veidos jaunus atbalsta instrumentus pilsoniskās sabiedrības
17 darbam.

18 Sasniedzamie rezultāti:

- 19 1. Kultūras process, ko raksturo līdzdalība, pieejamība un piekļūstamība

- 20 2. Kultūras eksporta pienesums Latvijas ekonomikai un kultūras ekosistēmai
- 21 3. Vidējā atalgojuma pieaugums Kultūras nozarē strādājošajiem
- 22 4. Daudzpusīgs atbalsts sabiedriskajiem medijiem un informatīvās telpas
23 stiprināšanai
- 24 5. Noturīga un rīcībspējīga pilsoniskā sabiedrība

25 **Misija 1: Mākslinieciskā brīvība stiprai demokrātijai**

26

27 Latvijā pēdējos gados aktualizējušies strīdi par mākslas darbu saturu, politisku
28 spiedienu uz kultūras institūcijām un pašvaldību mēģinājumiem ietekmēt
29 mākslinieciskos lēmumus un kultūras institūciju darbību. Priekšlikums paredz
30 skaidru valsts politiku mākslinieciskās brīvības aizsardzībai, nostiprinot to
31 normatīvajā regulējumā, valsts finansējuma principos un institucionālajā praksē.

- 32 1. Izveidosim neatkarīgu Mākslinieciskās brīvības ombuda funkciju Tiesībsargā
33 birojā;
- 34 2. Ieviesīsim finansējuma “roku nost no satura” principu; piemēram,
35 nepiešķirot VKKF finansējumu pašvaldībām, iestādēm un citiem, kuras
36 iejaucas mākslinieciskajā brīvībā;
- 37 3. Nodrošināsim juridisko atbalstu māksliniekiem un kultūras institūcijām
38 cenzūras gadījumos, sadarbojoties ar nozares organizācijām (Radošo
39 savienību padome, LTDS un citi).

40 **Misija 2: Kultūras robeža**

41 Līdzīgi kā gar valsts austrumu robežu tiek veidota īpaša militārās aizsardzības
42 josla, mēs rosinām veikt mērķtiecīgus ieguldījumus kultūras un mediju

43 stiprināšanā pierobežas novados, jo kultūras institūcijas nodrošina pieredžu
44 apmaiņu un satikšanos, kas stiprina piederību un saliedē kopienas.

- 45 1. Veidosim vai paplašināsim mērķprogrammas Latgales kultūras sektora un
46 mediju atbalstam ([t.sk.](#) apraides stiprināšanai).
- 47 2. Atbalstīsim sadarbības projektus ar Latgales NVO un kopienām.
- 48 3. Piešķirsim valsts finansējumu profesionālās kultūras pieejamībai pierobežā
49 - kolektīvu viesizrādēm, koncertiem un programmai "Latvijas skolas soma".
- 50 4. Pētnieciskais atbalsts vecticībnieku un citu pierobežas novadu
51 tradicionālo kopienu vērtību apzināšanai un izcelšanai.

52 Misija 3: Atjaunotā Latvija

53 Kultūras infrastruktūra ir publisks resurss – tā jāveido kopā ar kopienām, kurām
54 tā kalpo, rodot balansu starp laikmeta dinamiku un materiālā kultūras mantojuma
55 ilgtspējas potenciālu. Dārgu jaunceltnu vietā mēs dodam priekšroku esošo būvju
56 atjaunošanai un ieguldījumiem atmiņas institūciju modernizācijā. Vienlaikus mēs
57 iestājamies par visas Latvijas kultūras organizāciju infrastruktūras uzlabošanu
58 līdztekus ar pārvaldības modeļu reģenerāciju atbilstoši mūsdienu kultūras
59 praksēm.

- 60 1. Apstiprināsim Arhitektūras likumu, kas balstīts Jaunā Eiropas Bauhauša
61 principos (ilgtspējība, iekļaušana, estētika);
- 62 2. Ieviesīsim ALTUM grantu vēsturisku ēku atjaunošanai, līdztekus paredzot
63 pašvaldību atbildību ilgtermiņa attīstības programmas izstrādē;
- 64 3. Ieguldīsim atmiņas institūciju infrastruktūrā un noturībā pret krīzēm,
65 tostarp digitālajā infrastruktūrā;
- 66 4. Attīstīsim grantu projektus reģionālo kultūras institūciju lomās

67 stiprināšanai kopienu veidošanā un pieklūstamības risinājumu ieviešanai.

68 5. (saistība ar aprites ekonomiku citās darba grupā)

69 **Misija 4: Kultūrā strādājošie: vērtīgs un novērtēts cilvēkresurss**

70 Kultūras nozares ilgtspēja nav iespējama bez kompetentiem, motivētiem un sociāli
71 aizsargātiem cilvēkiem. Salīdzinoši zemais atalgojums, nedrošās nodarbinātības
72 formas un novecojušas darba organizācijas struktūras rada apburto loku:
73 institūcijas nespēj pietiekami efektīvi darboties, lai sevi stiprinātu ar jaunām
74 kompetencēm un laikmetam atbilstošiem cilvēkresursiem. Mēs iestājamies par
75 sistēmisku pārmaiņu – no kultūrā strādājošā kā entuziasta, kas kompensē
76 atalgojuma trūkumu ar misijas sajūtu, uz profesionāli, kura ieguldījums
77 sabiedrības noturībā un kultūras ekonomikā tiek atzīts un godīgi atalgots, tai
78 skaitā ņemot vērā daudzveidīgus nodarbinātības veidus.

- 79 1. Reformēsīm kultūras nozares publiskajā sektorā strādājošo atlīdzības
80 sistēmu, nosakot adekvātu atalgojuma likmi speciālistiem ar augstāko
81 izglītību;
- 82 2. Izstrādāsim vadlīnijas atalgojuma noteikšanai VKKF un citos no valsts
83 budžeta un ES fondiem atbalstītajos projektos, līdztekus monitoringa
84 sistēmai, kas ļaus izsekot atalgojuma tendencēm nozarē kopumā;
- 85 3. Nostiprināsim autoratlīdzības kā leģitīmu nodokļu nomaksas režīmu;
- 86 4. Nodrošināsim, lai radošo savienību biedru statuss tiktu iekļauts kā darba
87 stāžs sociālo atbalsta instrumentu aprēķinā;
- 88 5. Sadarbojoties ar LIAA un nozares organizācijām, ieviesīsim mērķētas
89 izglītības programmas kultūras un radošā sektora profesionāļiem –
90 mārketingā, projektu vadībā, eksporta kompetencēs, MI lietojumā, datu
91 analītikā u.c.;

92 6. Veiksim radošā darba nodokļu piemērošanas auditu un izstrādāsim saprotamas
93 aprēķinu vadlīnijas pašnodarbinātajiem un mazajiem uzņēmumiem.

94 Misija 5: Eksporta tramplīns

95 Mūsu mērķis trīs gadu laikā ir izveidot skaidru, datus balstītu kultūras un
96 radošā sektora eksporta sistēmu, kas palielina starptautiskos ieņēmumus vismaz
97 par 40% un padara radošo sektoru par redzamu un integrētu valsts ekonomikas
98 daļu. Lai radošā sektora piensums būtu uzskatāmi izmērāms, aktualizēsīm
99 kultūras un radošo industriju tvērumu nacionālā līmenī, kā arī precizēsīm NACE
100 (statistikas kodu) piemērošanu.

101 1. Lai attīstītu radošās industrijas kā augstas pievienotās vērtības nozares,
102 noteiksim modeli ar skaidriem KPI, sasaistot valsts atbalstu ar konkrētiem
103 eksporta rezultātiem. Būtiska ir arī sadarbība ar LIAA un EM - radošais
104 sektors jāintegrē kopējā eksporta sistēmā kā augstas pievienotās vērtības
105 segments.

106 2. Lai stiprinātu starptautisko atpazīstamību, apvienosīm valsts deleģējumus
107 vienotā mehānismā, lai koordinēti finansētu pieteikumus starptautiskām
108 balvām, izstādēm un tirgiem kā arī nodrošinātu atbalstu profesionālās
109 reputācijas veidošanai un komunikācijai.

110 3. Lai mērķtiecīgi attīstītu kultūras diplomātiju, izveidosīm strukturētu
111 Latvijas kultūras un radošo industriju katalogu, apkopojot eksportspējīgu
112 produktu un pakalpojumu piedāvājumu.

113 4. Izstrādāsim nodokļu mehānismus, kas ļautu platformu ekonomikai (Spotify,
114 Netflix, Meta u.c.) sniegt ieguldījumu valsts budžetā.

115 Misija 6: Dziesmu un deju svētku ilgtspēja

116 Dziesmu un deju svētki ir novērtēti ar augstāko atzinību - iekļaušanu UNESCO
117 Reprezentatīvajā cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā. To pamatā
118 esošā amatiermākslas kustība nodrošina iedzīvotāju līdzdalību kultūras procesos,
119 līdzveido nacionālo identitāti un stiprina piederības sajūtu un vietējās
120 kopienas. Lai padarītu svētku norisi iekļaujošāku un videi draudzīgāku,

121 nepieciešams pilveidot un padarīt ilgtspējīgāku svētku organizatorisko modeli.

- 122 1. Izveidosim vienotu Dziesmu un deju svētku biroju, lai mazinātu
123 birokrātiskos šķēršļus, noteiktu skaidras atbildības un saimnieciski
124 izlietotu svētku rīkošanai pieejamos valsts budžeta līdzekļus;

- 125 2. Noteiksim skaidrus atalgojuma principus māksliniecisko kolektīvu
126 vadītājiem, līdzsvarojot valsts un pašvaldības ieguldījumus;

- 127 3. Noteiksim pamatprincipus atkārtotai scenogrāfiskā un tehnoloģiskā
128 aprīkojuma izmantošanai svētku norisē un starpsvētku pasākumos;

- 129 4. Pilnveidosim konkursu un skašu grafiku, kas ļaus savlaicīgi plānot
130 nepieciešamos resursus;

- 131 5. Ēdināšanas un izmitināšanas risinājumos ieviesīsim videi draudzīgus
132 risinājumus, lai novērstu pārprodukciju un pārlietu paļāvību uz pasažieru
133 pārvadātājiem.

134 7. Reģionālās kultūras pieejamības programma „Kultūra tuvāk mājām”

135 Profesionālas kvalitātes kultūras pasākumi ir stipri koncentrēti Rīgā, bet
136 reģionos tos apmeklē tikai 35 % iedzīvotāju, radot nevienlīdzību, vājāku
137 identitāti un emigrācijas spiedienu. Katru gadu papildus 7 milj. € no valsts
138 budžeta tiek sadalīti grantos visām pašvaldībām pēc objektīvas formulas
139 (iedzīvotāji + teritoriālās attīstības indekss + attālums), ar nosacījumu, ka
140 vismaz 75 % naudas nonāk ārpus Rīgas, projekti notiek vietējā teritorijā,
141 iesaista ≥ 50 % vietējo mākslinieku un ir ar zemu/nulles ieejas maksu. Tas
142 palielina reģionālo kultūras centru apmeklējumu par ≥ 30 %, nodrošina
143 profesionālu teātri, koncertus un izstādes tuvu mājām un stiprina dzīves
144 kvalitāti kā reālu reģionu pievilcības faktoru.

145 **Misija 8: Droši, kvalitatīvi, neatkarīgi un stipri mediji**

146 **Progresīvo vadībā jau tikušas izstrādātas un apstiprinātas Mediju politikas**
147 **pamatnostādnes 2024 - 2027, kuru mērķis ir noturīga, daudzveidīga, droša,**

148 kvalitatīva, stabila, ilgtspējīga, neatkarīga, brīva mediju vide, kurā
149 nacionālā, reģionālā un vietējā līmenī top kvalitatīvs, Latvijas sabiedrības
150 interesēm un kopējam labumam atbilstošs saturs, ir līdzsvarotas nozares
151 pārstāvju intereses, auditorijai ir piekļuve neatkarīgai žurnālistikai un
152 uzticamai informācijai un zināšanas to lietot. Latvija ir atbalstoša arī
153 demokrātijas un vārda brīvības pamatos balstītu ārvalstu mediju darbībai mūsu
154 valstī. Piedāvātās rīcības tiecas uz to pilnvērtīgu ieviešanu laikā, kad
155 populistu vēlas kontrolēt medijus un to saturu un kad žurnālisti tiek pakļauti
156 SLAPP.

- 157 1. Jauna mediju likuma izstrāde un pieņemšana, lai adekvāti reaģētu uz
158 mūsdienu mediju vides tehnoloģiskajiem izaicinājumiem – dezinformāciju,
159 mākslīgā intelekta radīto saturu, kā arī ietekmētāju (influenceru) lomu.
160 Nepieciešams veidot mūsdienīgu un līdzsvarotu regulējumu, kas vairāk
161 balstās pašregulācijā, nevis represīvos instrumentos.

- 162 2. Mediju atbalsta fonda pilnveide, īpaši stiprinot kapacitātes atbalstu
163 reģionālajiem medijiem, lai veicinātu profesionālu izaugsmi un mazinātu
164 atkarību no vietvaru finansējuma. Vienlaikus nepieciešams palielināt un
165 dažādot atbalstu nacionālajiem medijiem satura veidošanā, veicinot arī
166 neatkarīgo producentu un influenceru profesionalizāciju.

- 167 3. Latvijā radītas jaunās mūzikas un mūzikas latviešu valodā īpatsvara
168 palielināšana vietējās radiostacijās, stiprinot vietējo mūziķu
169 konkurētspēju un Latvijas kultūras identitāti, tai skaitā mazākumtautību
170 vidē.

- 171 4. Žurnālistu tiesiskās aizsardzības stiprināšana, efektīvāk vēršoties pret
172 naida runu un uzbrukumiem digitālajā vidē, kā arī ierobežojot SLAPP –
173 stratēģiskās tiesvedības pret žurnālistiem un medijiem. Tiesībsargājošajām
174 iestādēm žurnālistu un mediju identifikācijā būtu jābalstās uz
175 pašregulējošo organizāciju ekspertīzi.

- 176 5. Latvijas sabiedriskā medija tālāka stiprināšana, depolitizējot tā
177 pārvaldības modeli un nodrošinot plašāku sabiedrības pārstāvniecību.
178 Nepieciešama arī finansēšanas modeļa maiņa, lai nodrošinātu neatkarību no
179 politiskām spēlēm. Finansējuma piesaiste jaunai sabiedrisko mediju ēkai.

- 180 6. Mediju satura piekļūstamības uzlabošana, pakāpeniski palielinot saturu,
181 kas pieejams cilvēkiem ar redzes un dzirdes traucējumiem vai citu veidu
182 invaliditāti. Vienlaikus jāveicina iekļaujošas valodas lietojums visā
183 mediju telpā.
- 184 7. Medijpratības attīstības veicināšana, iesaistot iedzīvotāju izglītošanā
185 profesionālus žurnālistus un satura veidotājus un veidojot mediju muzeja
186 institūciju un krājumu. Valsts līmenī jāorganizē skolu mediju un skolēnu
187 žurnālistikas konkursi, veicinot jauniešu kompetences un kritisko
188 domāšanu.
- 189 8. Atbalsta sniegšana žurnālistiem un medijiem, kas emigrējuši no represīviem
190 režīmiem, nodrošinot viņiem iespēju turpināt profesionālo darbību Latvijā
191 un integrēties sabiedrībā.
- 192 9. Mediju noturība un gatavība krīzēm, iekļaujot medijus sabiedrības
193 noturības ekosistēmā.

194 Misija 9: Stipra pilsoniskā sabiedrība

195 Stipra un aktīva pilsoniskā sabiedrība ir demokrātijas pamatā, veicinot
196 līdzdalību, iekļaujošas debates un uzraugot varas lēmumus, tādējādi sekmējot
197 pārredzamību un atbildību. Pilsoniskā līdzdalība politikas veidošanā un
198 īstenošanā veicina labākus lēmumus. NVO sniedz sociālo atbalstu, veicina
199 izpratni par sabiedriskiem jautājumiem un pārstāv dažādas sabiedrības grupas,
200 īpaši mazaizsargātās. Tādēļ jāsniedz sistēmisks atbalsts NVO pamatdarbībai,
201 jānovērš SLAPP pret pilsoniskajiem aktivistiem un jāveicina dažādas līdzdalības
202 formas katrā pārvaldības līmenī.

- 203 1. Nodrošināsim NVO fonda pakāpenisku pieaugumu, kā arī stiprināsim
204 priekšfinansējuma un līdzfinansējuma pieejamību tām NVO, kas saņēmušas
205 finansējumu starptautiskos konkursos;
- 206 2. Lai mudinātu ziedojumu un mecenātisma kultūras attīstību, pilnveidosim
207 pakalpojumu ziedojumu regulējumu un noteiksim nodokļu atlaides A
208 kategorijas uzņēmumiem.

- 209 3. Sniegsim atbalstu kopienām un organizācijām vietējā, reģionālā un
210 nacionālā līmenī, lai stiprinātu iedzīvotāju līdzdalību lēmumu pieņemšanas
211 procesos.
- 212 4. Stiprināsim NVO tiesisko aizsardzību, lai novērstu SLAPP un pašcenzūru.
- 213 5. Konsultēsimies ar sabiedrību lēmumu pieņemšanas laikā, lai sabiedriskā
214 apspriešana un iedzīvotāju padomes tiktu jēgpilni izmantotas labāku lēmumu
215 pieņemšanai.

216 11. Latvija Eiropā un atbalsts Ukrainai

217 **Mērķis – Eiropa kā globāli nozīmīgs un taisnīgs spēlētājs un Latvija tās kodolā:**

- 218 1. Īstenosim konsekventu, starptautiskajās normās balstītu ārpolitiku.
219 Pretosimies cilvēktiesību selektīvai piemērošanai. Stiprināsim
220 starptautiskās cilvēktiesību un tiesu institūcijas, atbalstīsim ANO
221 Drošības padomes reformu;
- 222 2. Spēka politikas laikmetā cieši integrēta, uz cilvēkdrošību orientēta
223 Eiropas Savienība kļūst par Latvijas suverenitātes un labklājības galveno
224 garantu. Kopējā drošība un kopīgais labums ir svarīgāki par dalībvalstu
225 nacionālajām merkantilajām interesēm.
- 226 3. Mērķis ir pārvarēt iekšējo ES sadrumstalotību un neizlēmību, atjaunot ES
227 ekonomikas konkurētspēju un padarīt ES par militāri neievainojamu un
228 stratēģiski neatkarīgu no ASV. Nevairīsimies runāt par ES federalizācijas
229 nepieciešamību – jo tikai politiski un ekonomiski vienota ES spēs stāties
230 pretī ASV un Ķīnai.
- 231 4. Padarīsim Ziemeļu un Baltijas valstu (NB8+) par reģionālu “paātrinātāju”
232 Eiropas drošībai un izaugsmei: ātrāka koordinācija, kopīgas spējas, kopīgi
233 standarti, ekonomiskā integrācija un vienota izpratne un politiskā līnija
234 pret Krievijas draudiem;

- 235 5. Ukrainas dalība Eiropas Savienībā ir vienlaikus ģeopolitiska
236 nepieciešamība un vērtību jautājums. Atbalstīsim sociāli atbildīgu un
237 solidāru ES, kas paplašinās taisnīgi un ilgtspējīgi;
- 238 6. Latvijas diaspora kā prognozējams, strukturēts un stratēģiski vadāms
239 partneris Latvijas ilgtermiņa attīstībai un starptautiskajai ietekmei;
- 240 7. Novērtēti un augsti motivēti diplomāti kā Latvijas drošības, ekonomisko un
241 valstspiederīgo interešu starptautiskie pārstāvji, kuru darbs nes reālu
242 ieguldījumu Latvijas stratēģisko mērķu sasniegšanā. Ārlietu dienests bez
243 dzimumu diskriminācijas.

244 INSTRUMENTI

245 1. Eiropas integrācija

- 246 1. Turpināsim aizstāvēt starptautiskās normās balstītu pasaules kārtību.
247 Spēka politikas laikmetā ES iegūst centrālu nozīmi Latvijas neatkarības
248 garantēšanā.
- 249 2. Pastiprināsim integrāciju investīciju, pakalpojumu, migrācijas un
250 aizsardzības jomās.
- 251 3. Atbalstīsim kvalificētā balsu vairākuma ieviešanu un sankciju mehānismu
252 ieviešanu pret ES pamatvērtību pārkāpējiem.
- 253 4. Iestāsimies par ANO Drošības padomes reformu – vetotiesību atcelšanu un
254 līdzsvarotāku reģionālo pārstāvniecību.

255 2. Ukrainas ceļš uz Eiropas Savienību

- 256 1. Ukraina šobrīd aizstāv ne tikai sevi vai citas valstis, kuras varētu
257 apdraudēt krievijas agresija. Ukraina aizstāv arī demokrātiju, tiesiskumu
258 un Eiropas nākotni.

- 259 2. Ukrainas pievienošanās Eiropas Savienībai ir gan ģeopolitiska
260 nepieciešamība, gan vērtību jautājums.
- 261 3. Latvijai ir stingri jāatbalsta Ukrainas ceļš uz pilntiesīgu dalību Eiropas
262 Savienībā – ne tikai virsrakstu līmenī, bet arī izprotot to pēc būtības.
- 263 4. Latvijai jāiestājas par tādu paplašināšanās modeli, kas balstīts ne tikai
264 tirgus atvēršanā, bet arī sociālajā taisnīgumā un cilvēku labklājībā. Mums
265 jānodrošina, ka nodrošina, ka Ukrainas iedzīvotāji ir galvenie ieguvēji no
266 eirointegrācijas procesa.
- 267 **3. Eiropas Savienības industriālā politika un Daudz gadu budžeta ietvars**
- 268 1. ES Daudz gadu budžetam 2028–2034 jānostiprina pamats jaunai, modernu
269 industriālajai politikai, kas vērsta uz 3 jaunā laikmeta nozīmīgāko ES
270 izaicinājumu pārvarēšanu:
- 271 1. Eiropas pašaizsardzības spēju stiprināšana un ar to saistīto pašmāju
272 nozaru attīstība;
- 273 2. Atpalcības novēršana no ASV inovācijas, pētniecības un nākotnes
274 tehnoloģiju jomās;
- 275 3. Klimata rīcība un ES globālās līderības nostiprināšana emisiju
276 samazināšanas, zaļo tehnoloģiju un ilgtspējas jomā.
- 277 2. Šī jaunā industriālā politika un daudz gadu finansējuma ietvars skatāms arī
278 ciešā saistībā ar ES tirdzniecības politiku un stratēģiskās autonomijas
279 centieniem. Praktiski tas nozīmē atbalstīt ES finansējumu militārajai
280 mobilitātei un divējādā pielietojuma infrastruktūrai (transporta mezgli,
281 sakari, kritiskā infrastruktūra), kā arī mērķtiecīgi veidot kapacitāti
282 konkurēt par projektu finansējumu R&D, prototipēšanā un ražošanā, t.sk.
283 aizsardzības inovācijās;
- 284 3. Klimata investīcijas aptver gan enerģētisko neatkarību un aprites
285 ekonomiku, gan klimata rīcību, noturību un pielāgošanos, ar sociāli
286 taisnīgiem instrumentiem mājāsaimniecībām un mazajiem uzņēmumiem;

287 4. Līdztekus jāaizstāv prognozējama un atsevišķi nodalīta kohēzijas/KLP
288 politika, jānodrošina finansējums demokrātijas un cilvēktiesību noturībai
289 (pilsoniskā sabiedrība, medijpratība, kultūra un līdzdalība; tai sk..
290 AgoraEU vērtību ietvarā).

291 4. Eiropas aizsardzības politika

- 292 1. Ņemot vērā ASV un NATO 5. panta nenoteiktību, kā arī nepieciešamību
293 nodrošināt nekavējošu rīcību agresijas vai pastiprināta hibrīdkara
294 gadījumā Baltijas valstīs, ir jāseko EK Aizsardzības komisāra A. Kubiļus
295 un EP deputāta M. Staķa aicinājumam veidot 100 tūkst. karavīru lielu
296 starptautisku ES bruņoto spēku vienību, kas darbotos ar ES finansējumu;
- 297 2. ES līguma 20. panta ietvaros vismaz deviņas valstis var veidot “ciešāku
298 sadarbību” (enhanced cooperation) konkrētā jomā, balstoties uz Eiropas
299 Komisijas rekomendāciju, ko apstiprina Eiropas Parlaments un ko akceptē
300 Padome.
- 301 3. Komisārs Kubiļus ierosina veidot Eiropas Drošības padomi lēmumu
302 pieņemšanai ar rotējošu sastāvu. Tas varētu būt, piemēram, modelis, kur
303 divām valstīm ar lielākajiem militārajiem budžetiem pievienotos rotējoši
304 pārstāvji no Ziemeļeiropas, Austrumeiropas un Centrāleiropas.
- 305 4. Polijas Ārlietu ministrs R. Sikorskis ierosinājis veidot tūlītēju
306 starptautisku, brīvprātīgo “Eiropas leģionu”, kur jau tagad varētu
307 pieteikties brīvprātīgie no visām ES valstīm un kandidātvalstīm. Tās būtu
308 elitāras vienības, kas tiktu nozīmētas uz ES krīzes reģioniem, ar iepriekš
309 izstrādātu “automātisku” rīcībpolitikas mehānismu. Militārā
310 komandstruktūra un sadarbība ar NATO ietvaru jāprecizē.
- 311 5. Neratificētais 1953.g. Eiropas Aizsardzības kopienas līgums (European
312 Defence Community) piedāvā dažas sadarbības shēmas, kur, kara gadījumā, ES
313 dalībvalstis tomēr pakļautos NATO virsvadībai.

314 5. Eiropa kā globāli nozīmīgs spēlētājs

315 1. Attīstīt ES atvērto stratēģisko autonomiju, suverenitāti un noturību,
316 ievērojot ES vērtības un principus. Tas ietver enerģētisko neatkarību un
317 tirdzniecības politiku kā aizsardzības mehānismu. Attīstīt sadarbību ar
318 esošajiem partneriem un dažādot tos. Mērķis ir veidot stratēģiski atvētu
319 reģionu, kas ievēro vides un ētikas standartus;

320 2. Izmantot ES sarunu spēku un atturēšanas instrumentus. Vienoti rīkoties un
321 runāt gan pret neprognozējamiem sabiedrotajiem, gan agresorvalstīm,
322 izmantojot ES iekšējo solidaritāti. Nepieciešamības gadījumā iesaldēt
323 tirdzniecības darījumus ar ASV (piem., reaģējot uz tādiem draudiem kā
324 Grenlandes gadījumā) un/vai izmantot Pretpiespiešanas instrumentu (PPI),
325 ja tiek apdraudēta kāda dalībvalsts (piem., Dānija);

326 3. Pastiprināt Latvijas Republikas klātbūtni ANO un Eiropas Padomē (t.sk.
327 ECT). Atbalstīt diferenciētu integrāciju, piesaistot sabiedrotos kā
328 Lielbritānija un Ukraina.

329 6. Latvija uzņemsies iniciatīvu padziļināt NB8+ sadarbību četros savstarpēji
330 saistītos virzienos:

331 1. Latvija ierosina NB8+ valdību un aģentūru līmeņa sadarbību civilajā
332 drošībā un noturībā;

333 2. stiprina aizsardzības koordināciju un kopīgas mācības ar Baltijas valstīm,
334 Ziemeļvalstīm, Poliju un Lielbritāniju;

335 3. izveido ad-hoc NB8+ darba grupu rīcībai pret “ēnu flotes” apdraudējumiem;

336 4. virza reģionālu ekonomiskās integrācijas pilotprojektu pakalpojumos un
337 finanšu sektorā (Northern Banking Union?).

338 7. ES līmeņa cilvēktiesību aizsardzība un principos balstīta ārpolitika

339 1. Stiprināsim Eiropas cilvēktiesību sistēmu, neatbalstot iniciatīvas, kas

340 politizē tiesas vai sašaurina cilvēktiesību tvērumu, īpaši migrācijas
341 kontekstā;

342 2. Nodrošināsim Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu pilnvērtīgu izpildi un
343 iestāsimies pret regulējuma vājināšanu Eiropas Savienībā, tostarp kritiski
344 izvērtējot deregulācijas iniciatīvas, kas apdraud cilvēktiesības, vidi vai
345 datu aizsardzību;

346 3. Vienlaikus Latvijai jāuzņemas aktīvāka loma starptautisko tiesību
347 ievērošanas veicināšanā. Neveiksīm valsts iepirkumus no uzņēmumiem, kas
348 iesaistīti smagos starptautisko tiesību pārkāpumos, un noteiksīm
349 ierobežojumus militārā aprīkojuma eksportam uz valstīm, kuras sistemātiski
350 pārkāpj cilvēktiesības;

351 4. Ar diplomātiskiem un ekonomiskiem instrumentiem veicināsim atbildību par
352 starptautisko tiesību pārkāpumiem un stiprināsim noteikumus balstītu
353 pasaules kārtību.

354 8. Diasporas politika

355 Latvijas diaspora ir nozīmīgs kapitāla, kompetenču un starptautiskās ietekmes
356 avots. Radīsim apstākļus tās stratēģiskai iesaistei valsts attīstībā –
357 atbalstīsim diasporas izglītības, kultūras un pilsoniskās iniciatīvas, uzlabosīm
358 digitālo pakalpojumu pieejamību, uzturēsīm strukturētu dialogu un sekmēsīm īpašu
359 diasporas investīciju instrumentu izveidi.

360 9. Ārlietu dienesta attīstība un dzimumu līdztiesība

361 Priekšlikums veidot taisnīgu un caurskatāmu diplomātu karjeras attīstības un ar
362 to saistīto lēmumu pieņemšanas sistēmu, kā arī izskaust jebkādas
363 diskriminācijas, nepotisma un emocionālās vardarbības izpausmes dienesta darbā.
364 Tāpat paredzēts stiprināt ārlietu dienesta iesaisti valsts ārējo ekonomisko
365 interešu pārstāvniecībā – sazobē ar valsts īstenotu vienotu industriālās
366 politikas ietvaru, tostarp augstas pievienotās vērtības eksporta, inovācijas,
367 zināšanu un tehnoloģiju apguves, enerģētiskās neatkarības, kā arī stratēģisko
368 ārvalstu investīciju piesaistes veicināšanā.

Programma

Iesniedz?js: Progres?vie biedri

Nosaukums: Latvija Eirop? un atbalsts Ukrainai

Motion text

1 Latvija Eiropā un atbalsts Ukrainai

2 **Mērķis – Eiropa kā globāli nozīmīgs un taisnīgs spēlētājs un Latvija tās kodolā:**

- 3 1. **Īstenošim konsekventu, starptautiskajās normās balstītu ārpolitiku. Pretosimies cilvēktiesību selektīvai piemērošanai. Stiprināsim**
4 **starptautiskās cilvēktiesību un tiesu institūcijas, atbalstīsim ANO**
5 **Drošības padomes reformu;**
6
- 7 2. **Spēka politikas laikmetā cieši integrēta, uz cilvēkdrošību orientēta**
8 **Eiropas Savienība kļūst par Latvijas suverenitātes un labklājības galveno**
9 **garantu. Kopējā drošība un kopīgais labums ir svarīgāki par dalībvalstu**
10 **nacionālajām merkantilajām interesēm.**
- 11 3. **Mērķis ir pārvarēt iekšējo ES sadrumstalotību un neizlēmību, atjaunot ES**
12 **ekonomikas konkurētspēju un padarīt ES par militāri neievainojamu un**
13 **stratēģiski neatkarīgu no ASV. Nevairīsimies runāt par ES federalizācijas**
14 **nepieciešamību – jo tikai politiski un ekonomiski vienota ES spēs stāties**
15 **pretī ASV un Ķīnai.**
- 16 4. **Padarīsim Ziemeļu un Baltijas valstu (NB8+) par reģionālu “paātrinātāju”**
17 **Eiropas drošībai un izaugsmei: ātrāka koordinācija, kopīgas spējas, kopīgi**

18 standarti, ekonomiskā integrācija un vienota izpratne un politiskā līnija
19 pret Krievijas draudiem;

20 5. Ukrainas dalība Eiropas Savienībā ir vienlaikus ģeopolitiska
21 nepieciešamība un vērtību jautājums. Atbalstīsim sociāli atbildīgu un
22 solidāru ES, kas paplašinās taisnīgi un ilgtspējīgi;

23 6. Latvijas diaspora kā prognozējams, strukturēts un stratēģiski vadāms
24 partneris Latvijas ilgtermiņa attīstībai un starptautiskajai ietekmei;

25 7. Novērtēti un augsti motivēti diplomāti kā Latvijas drošības, ekonomisko un
26 valstspiederīgo interešu starptautiskie pārstāvji, kuru darbs nes reālu
27 ieguldījumu Latvijas stratēģisko mērķu sasniegšanā. Ārlietu dienests bez
28 dzimumu diskriminācijas.

29 **INSTRUMENTI**

30 **1. Eiropas integrācija**

31 1. Turpināsim aizstāvēt starptautiskās normās balstītu pasaules kārtību.
32 Spēka politikas laikmetā ES iegūst centrālu nozīmi Latvijas neatkarības
33 garantēšanā.

34 2. Pastiprināsim integrāciju investīciju, pakalpojumu, migrācijas un
35 aizsardzības jomās.

36 3. Atbalstīsim kvalificētā balsu vairākuma ieviešanu un sankciju mehānismu
37 ieviešanu pret ES pamatvērtību pārkāpējiem.

38 4. Iestāsimies par ANO Drošības padomes reformu – vetotiesību atcelšanu un
39 līdzsvarotāku reģionālo pārstāvniecību.

40 **2. Ukrainas ceļš uz Eiropas Savienību**

- 41 1. Ukraina šobrīd aizstāv ne tikai sevi vai citas valstis, kuras varētu
42 apdraudēt krievijas agresija. Ukraina aizstāv arī demokrātiju, tiesiskumu
43 un Eiropas nākotni.
- 44 2. Ukrainas pievienošanās Eiropas Savienībai ir gan ģeopolitiska
45 nepieciešamība, gan vērtību jautājums.
- 46 3. Latvijai ir stingri jāatbalsta Ukrainas ceļš uz pilntiesīgu dalību Eiropas
47 Savienībā – ne tikai virsrakstu līmenī, bet arī izprotot to pēc būtības.
- 48 4. Latvijai jāiestājas par tādu paplašināšanās modeli, kas balstīts ne tikai
49 tirgus atvēršanā, bet arī sociālajā taisnīgumā un cilvēku labklājībā. Mums
50 jānodrošina, ka nodrošina, ka Ukrainas iedzīvotāji ir galvenie ieguvēji no
51 eiropintegrācijas procesa.

52 3. Eiropas Savienības industriālā politika un Daudz gadu budžeta ietvars

- 53 1. ES Daudz gadu budžetam 2028–2034 jānostiprina pamats jaunai, modernu
54 industriālajai politikai, kas vērsta uz 3 jaunā laikmeta nozīmīgāko ES
55 izaicinājumu pārvarēšanu:
- 56 1. Eiropas paš aizsardzības spēju stiprināšana un ar to saistīto pašmāju
57 nozaru attīstība;
- 58 2. Atpaliecības novēršana no ASV inovācijas, pētniecības un nākotnes
59 tehnoloģiju jomās;
- 60 3. Klimata rīcība un ES globālās līderības nostiprināšana emisiju
61 samazināšanas, zaļo tehnoloģiju un ilgtspējas jomā.
- 62 2. Šī jaunā industriālā politika un daudz gadu finansējuma ietvars skatāms arī
63 ciešā saistībā ar ES tirdzniecības politiku un stratēģiskās autonomijas
64 centieniem. Praktiski tas nozīmē atbalstīt ES finansējumu militārajai
65 mobilitātei un divējādā pielietojuma infrastruktūrai (transporta mezgli,
66 sakari, kritiskā infrastruktūra), kā arī mērķtiecīgi veidot kapacitāti
67 konkurēt par projektu finansējumu R&D, prototipēšanā un ražošanā, t.sk.
68 aizsardzības inovācijās;

- 69 3. Klimata investīcijas aptver gan enerģētisko neatkarību un aprites
70 ekonomiku, gan klimata rīcību, noturību un pielāgošanos, ar sociāli
71 taisnīgiem instrumentiem mājsaimniecībām un mazajiem uzņēmumiem;
- 72 4. Līdztekus jāaizstāv prognozējama un atsevišķi nodalīta kohēzijas/KLP
73 politika, jānodrošina finansējums demokrātijas un cilvēktiesību noturībai
74 (pilsoniskā sabiedrība, medijpratība, kultūra un līdzdalība; tai sk..
75 AgoraEU vērtību ietvarā).

76 4. Eiropas aizsardzības politika

- 77 1. Ņemot vērā ASV un NATO 5. panta nenoteiktību, kā arī nepieciešamību
78 nodrošināt nekavējošu rīcību agresijas vai pastiprināta hibrīdkara
79 gadījumā Baltijas valstīs, ir jāseko EK Aizsardzības komisāra A. Kubiļus
80 un EP deputāta M. Staķa aicinājumam veidot 100 tūkst. karavīru lielu
81 starptautisku ES bruņoto spēku vienību, kas darbotos ar ES finansējumu;
- 82 2. ES līguma 20. panta ietvaros vismaz deviņas valstis var veidot "ciešāku
83 sadarbību" (enhanced cooperation) konkrētā jomā, balstoties uz Eiropas
84 Komisijas rekomendāciju, ko apstiprina Eiropas Parlaments un ko akceptē
85 Padome.
- 86 3. Komisārs Kubiļus ierosina veidot Eiropas Drošības padomi lēmumu
87 pieņemšanai ar rotējošu sastāvu. Tas varētu būt, piemēram, modelis, kur
88 divām valstīm ar lielākajiem militārajiem budžetiem pievienotos rotējoši
89 pārstāvji no Ziemeļeiropas, Austrumeiropas un Centrāleiropas.
- 90 4. Polijas Ārlietu ministrs R. Sikorskis ierosinājis veidot tūlītēju
91 starptautisku, brīvprātīgo "Eiropas leģionu", kur jau tagad varētu
92 pieteikties brīvprātīgie no visām ES valstīm un kandidātvalstīm. Tās būtu
93 elitāras vienības, kas tiktu nozīmētas uz ES krīzes reģioniem, ar iepriekš
94 izstrādātu "automātisku" rīcībpolitikas mehānismu. Militārā
95 komandstruktūra un sadarbība ar NATO ietvaru jāprecizē.
- 96 5. Neratificētais 1953.g. Eiropas Aizsardzības kopienas līgums (European
97 Defence Community) piedāvā dažas sadarbības shēmas, kur, kara gadījumā, ES

98

dalībvalstis tomēr pakļautos NATO virsvadībai.

99

5. Eiropa kā globāli nozīmīgs spēlētājs

100

1. Attīstīt ES atvērto stratēģisko autonomiju, suverenitāti un noturību, ievērojot ES vērtības un principus. Tas ietver enerģētisko neatkarību un tirdzniecības politiku kā aizsardzības mehānismu. Attīstīt sadarbību ar esošajiem partneriem un dažādot tos. Mērķis ir veidot stratēģiski atvētu reģionu, kas ievēro vides un ētikas standartus;

101

102

103

104

105

2. Izmantot ES sarunu spēku un atturēšanas instrumentus. Vienoti rīkoties un runāt gan pret neprognozējamiem sabiedrotajiem, gan agresorvalstīm, izmantojot ES iekšējo solidaritāti. Nepieciešamības gadījumā iesaldēt tirdzniecības darījumus ar ASV (piem., reaģējot uz tādiem draudiem kā Grenlandes gadījumā) un/vai izmantot Pretpiespiešanas instrumentu (PPI), ja tiek apdraudēta kāda dalībvalsts (piem., Dānija);

106

107

108

109

110

111

3. Pastiprināt Latvijas Republikas klātbūtni ANO un Eiropas Padomē (t.sk. ECT). Atbalstīt diferencietu integrāciju, piesaistot sabiedrotos kā Lielbritānija un Ukraina.

112

113

114

6. Latvija uzņemsies iniciatīvu padziļināt NB8+ sadarbību četros savstarpēji saistītos virzienos:

115

116

1. Latvija ierosina NB8+ valdību un aģentūru līmeņa sadarbību civilajā drošībā un noturībā;

117

118

2. stiprina aizsardzības koordināciju un kopīgas mācības ar Baltijas valstīm, Ziemeļvalstīm, Poliju un Lielbritāniju;

119

120

3. izveido ad-hoc NB8+ darba grupu rīcībai pret "ēnu flotes" apdraudējumiem;

121

4. virza reģionālu ekonomiskās integrācijas pilotprojektu pakalpojumos un finanšu sektorā (Northern Banking Union?).

122

123 **7. ES līmeņa cilvēktiesību aizsardzība un principos balstīta ārpolitika**

124 1. **Stiprināsim Eiropas cilvēktiesību sistēmu, neatbalstot iniciatīvas, kas**
125 **politizē tiesas vai sašaurina cilvēktiesību tvērumu, īpaši migrācijas**
126 **kontekstā;**

127 2. **Nodrošināsim Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu pilnvērtīgu izpildi un**
128 **iestāsimies pret regulējuma vājināšanu Eiropas Savienībā, tostarp kritiski**
129 **izvērtējot deregulācijas iniciatīvas, kas apdraud cilvēktiesības, vidi vai**
130 **datu aizsardzību;**

131 3. **Vienlaikus Latvijai jāuzņemas aktīvāka loma starptautisko tiesību**
132 **ievērošanas veicināšanā. Neveiksīm valsts iepirkumus no uzņēmumiem, kas**
133 **iesaistīti smagos starptautisko tiesību pārkāpumos, un noteiksīm**
134 **ierobežojumus militārā aprīkojuma eksportam uz valstīm, kuras sistemātiski**
135 **pārkāpj cilvēktiesības;**

136 4. **Ar diplomātiskiem un ekonomiskiem instrumentiem veicināsim atbildību par**
137 **starptautisko tiesību pārkāpumiem un stiprināsim noteikumus balstītu**
138 **pasauls kārtību.**

139 **8. Diasporas politika**

140 **Latvijas diaspora ir nozīmīgs kapitāla, kompetenču un starptautiskās ietekmes**
141 **avots. Radīsim apstākļus tās stratēģiskai iesaistei valsts attīstībā –**
142 **atbalstīsim diasporas izglītības, kultūras un pilsoniskās iniciatīvas, uzlabosīm**
143 **digitālo pakalpojumu pieejamību, uzturēsīm strukturētu dialogu un sekmēsīm īpašu**
144 **diasporas investīciju instrumentu izveidi.**

145 **9. Ārlietu dienesta attīstība un dzimumu līdztiesība**

146 **Priekšlikums veidot taisnīgu un caurskatāmu diplomātu karjeras attīstības un ar**
147 **to saistīto lēmumu pieņemšanas sistēmu, kā arī izskaust jebkādas**
148 **diskriminācijas, nepotisma un emocionālās vardarbības izpausmes dienesta darbā.**
149 **Tāpat paredzēts stiprināt ārlietu dienesta iesaisti valsts ārējo ekonomisko**
150 **interesešu pārstāvniecībā – sazobē ar valsts īstenotu vienotu industriālās**
151 **politikas ietvaru, tostarp augstas pievienotās vērtības eksporta, inovācijas,**
152 **zināšanu un tehnoloģiju apguves, enerģētiskās neatkarības, kā arī stratēģisko**

153 ārvalstu investīciju piesaistes veicināšanā.

154 12. Nodokļu programma

155

156 Latvijas nodokļu sistēmas ieņēmumi šobrīd nespēj pilnā mērā nodrošināt
157 sabiedrības pamatvajadzības – pieejamu veselības aprūpi, drošas vecumdienas,
158 kvalitatīvu izglītību, ilgtspējīgu infrastruktūru un pašvaldību spēju attīstīt
159 vietējo ekonomiku. Ar nodokļu ieņēmumiem 32,9 % no IKP Latvija būtiski atpaliek
160 no Eiropas Savienības vidējā līmeņa (~39 % no IKP), vienlaikus uzturot augstu
161 slogu darbam.

162

163 PROGRESĪVIE piedāvā sociāli taisnīgas un ekonomiski atbildīgas nodokļu izmaiņas,
164 kas palielinās ieņēmumus, samazinās nevienlīdzību un veicinās konkurētspēju.

165

166 Mērķrādītāji:

167

168 - nodokļu ieņēmumi % no IKP;

169 - Džini koeficients;

170

171 1. Progresīvs iedzīvotāju ienākumu nodoklis.

172

173 Ieviesīsim plašāku progresivitāti, koriģējot gan ienākumu sliekšņus, gan likmes,
174 lai samazinātu nodokļus mazajām un vidējām algām.

175

176 **Paplašināsim ienākumu bāzi, kas tiek aplikta ar nodokli, iekļaujot tajā arī**
177 **dividendes un ienākumus no kapitāla pieauguma.**

178

179 **Noteiksim, ka neapliekamais minimums ir vismaz 80% apmērā no minimālās algas.**

180

181 **Noteiksim, ka minimālā alga ir vismaz 40% apmērā no valstī vidējās algas.**

182

183 **2. Atbildīgs un taisnīgs pievienotās vērtības nodoklis.**

184

185 **Pievienotās vērtības nodoklis ir nozīmīgākais nodokļu ieņēmumu avots valstij.**
186 **Tomēr ekonomisku šoku apstākļos, PVN var palīdzēt mīkstināt dzīves dārdzību.**

187

188 **Izmaiņas PVN pamatlikmē atbalstīsim tikai kontekstā ar izmaiņām iedzīvotāju**
189 **ienākumu nodoklī.**

190

191 **Samazināto PVN likmi atbalstīsim tikai tādām precēm, kas palīdz zemo ienākumu**
192 **saņēmējiem un citām sociālā riska grupām.**

193 **3. Nekustamā īpašuma nodoklis, kas veicina ekonomikas attīstību.**

194

195 **Paplašināsim pašvaldību iespējas piemērot līdz 10% likmi gadā ēkām, kas 12**
196 **mēnešus pēc oficiāla brīdinājuma nav sakoptas vai nojauktas, vadoties pēc**
197 **vienotas graustu klasifikācijas metodikas.**

198

199 **Atbalstīsim izmaiņas nekustamā īpašuma nodokļa regulējumā, ja tās sekmēs**
200 **teritoriju un uzņēmējdarbības attīstību. Nekustamā īpašuma nodoklis jāpalielina**
201 **īpašumiem, kas tiek turēti spekulatīvos nolūkos un zemēm, kas atrodas dīkstāvē.**

202

203 **4. Vienkāršots apgrozījuma nodoklis pašnodarbinātajiem.**

204

205 **Lai vienkāršotu nodokļu nomaksu pašnodarbinātajiem, ieviesīsim jaunu apgrozījuma**
206 **nodokli ar likmi 25% un sadalījumu starp IIN/VSAOI noteiksim 20/80 īpatsvarā.**

207

208 **15% likmi piemērosim pašnodarbinātajiem, kuri pārdod preces, ja vismaz puse no**
209 **apgrozījuma ir izdevumi, kurus var pierādīt.**

210

211 **Nodokļa nomaksa tiks noteikta kā brīvprātīga. Sociālo iemaksu apjoms tiks**
212 **rēķināts automātiski gada deklarācijā.**

213

214 **5. Platformu regulējums, kas aizsargā darbiniekus un sabiedrību.**

215

216 **Nodokļi valstij būs jāmaksā platformām (Bolt, Wolt, utt.), nevis darbiniekiem,**
217 **kuri tiek reģistrēti kā pašnodarbinātie. Tas sekmēs gan nodokļu nomaksu, gan**
218 **darbinieku sociālo drošību un nostiprinās skaidru juridisko atbildību par**
219 **potenciāliem pārkāpumiem, sniedzot pakalpojumus.**

220

221 **6. Klasisks uzņēmuma ienākuma nodoklis, kas veicina stabilitāti.**

222

223 **Nosakot saprātīgu un atbilstošu pārejas periodu, atjaunosim regulējumu, kas**
224 **paredz uzņēmuma ienākuma nodokļa maksāšanu no faktiskās peļņas, vienlaikus**
225 **saglabājot spēcīgus stimulus reinvestīcijām.**

226

227 **7. Sabiedrības veselības interesēs veidots akcīzes nodoklis un azartspēļu**
228 **nodoklis.**

229

230 **Pakāpeniski turpināsim palielināt akcīzi tabakai, elektroniskajām cigaretēm,**
231 **stiprajam alkoholam, cukurotiem dzērieniem, un dabasgāzei, kā arī azartspēlēm.**
232 **Tomēr jebkādas nodokļu izmaiņas būs laicīgi komunicētas, prognozējamās un ar**
233 **paredzamu spēkā stāšanās laiku. Šīs nodokļu izmaiņas svarīgi koordinēt ar**
234 **Igauniju un Lietuvu, lai izvairītos no savstarpējas konkurences uz sabiedrības**
235 **veselības rēķina.**

236

237 **8. Dabas resursu nodoklis, kuru maksā piesārņotājs.**

238

239 **Atbalstīsim principu - "piesārņotājs maksā" - kur piesārņojošās darbības**
240 **izmaksas netiek segtas no valsts budžeta. DRN likmēm jābūt vismaz radīto emisiju**
241 **un vides zaudējumu apmērā, to sasaistot ar Eiropas Savienības emisiju kvotu cenu**
242 **līmeni. Šis princips jāattiecināt arī uz kūdras ieguvu un kailcirtēm.**

243 **Visi ieņēmumi no dabas resursu nodokļa tiek novirzīti vides atjaunošanai,**
244 **piesārņojuma novēršanai, klimatneitralitātes un klimatnoturības sasniegšanai, un**
245 **taisnīgām kompensācijām privātajiem īpašniekiem par saimnieciskās darbības**
246 **ierobežojumiem, nevis valsts vispārējam budžetam.**

247

248 **9. Nodokļu piesaiste izdevumiem.**

249

250 **Progresīvie atbalsta pieeju piesaistīt noteiktus nodokļu ieņēmumus skaidri**
251 **definētiem izdevumiem. Piemēram, likumā jānosaka skaidra formula veselības**
252 **aprūpes budžetam. Jāizvērtē iespēja veikt likuma izmaiņas, lai noteiktu**
253 **prognozējamu budžetu autoceļu fondam. Visbeidzot, Progresīvie atbalsta precīzi**
254 **noteiktus nodokļu ieņēmumus, kas veido ieguldījumus sporta fondā. Tomēr tie**
255 **nedrīkst samazināt Valsts kultūrkapitāla fonda finansējumu.**